

Catalunya Cristiana

f/catalunyacristiana

instagram catalunya_cristiana

www.catalunyacristiana.cat

@catalunyacristiana.bsky.social

@catoristiana

catalunya cristiana

Edita: Fundació Missatge Humà i Cristià

Justícia climàtica per salvar la Terra i la humanitat

L'Església demana, a la COP30, treballar la solidaritat universal per aconseguir una Casa Comuna acollidora per a tothom

P 8-13, 26-29

ENTREVISTA

“Puc anunciar la novetat de dos nous graus que volem implementar el setembre del 2027: en Public Affairs and Governance i en Film, Drama and Creative Industries”

Jordi Riera, director general de la Fundació Blanquerna

P 38-40

Agustí Codina

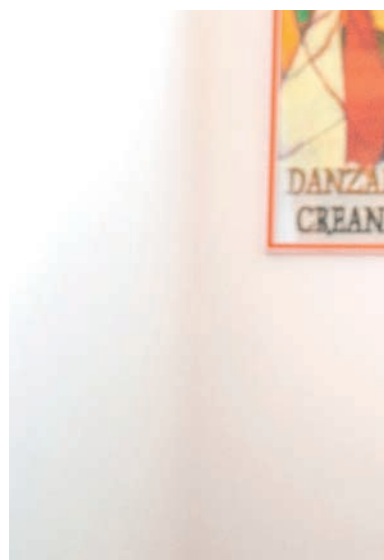
Jimena Franco / Mans Unides

SUMARI

9 NOVEMBRE 2025

Editorial	03
La setmana	04
Opinió	06
Carta dominical	07
En primer pla	08
Vida eclesial	14
L'entrevista	26
Carta dominical	30
Bíblia	32
Litúrgia	34
Espai lectors	36
Societat	38
Cultura	41
Agenda	46
Des del carrer	47

47

**“Llençar el menjar és
pecat i és un luxe poder
tenir un plat a taula”**

Marta Martínez Casanovas, directora
de La Salle Horta

18-19

Presentat l'“Informe de Llibertat Religiosa al Món 2025”

413 milions de cristians viuen en països on la llibertat religiosa és greument violada

20-21

Entrevista a la religiosa Consuelo Rojo, de les Adoratrius Obra Social

La seva congregació lluita contra el tràfic d'éssers humans

16-17

El papa Lleó XIV rememora diferents aniversaris del Concili Vaticà II

La seva agenda de les darreres setmanes ha inclòs trobades al més alt nivell amb mandataris d'arreu del món

EDITORIAL

Lliçons de la dana

El 29 d'octubre passat es va complir el primer aniversari de la dana, un episodi de gota freda amb pluges torrencials que va ocasionar la mort de 237 persones a l'Estat espanyol, 229 de les quals al País Valencià. Deixant a banda la gestió política de les hores fatídiques, la pregunta realment és com s'està actuant per evitar no tant aquests fenòmens extrems —que semblen inevitables—, sinó les seves conseqüències. La pertorbació Alice, que va afectar les comarques del Montsià i del Baix Ebre el 13 d'octubre, està comportant els primers desplaçats a causa del canvi climàtic.

“Durant decennis els ajuntaments de l'Horta Sud de València i la Comissió provincial d'urbanisme van autoritzar urbanitzar zones d'alt risc d'inundació, que eren ben conegudes i cartografiades”, ha denunciat l'ambientòleg Josep Maria Mallarach al seu compte d'X. Enrique Benavent, arquebisbe de València, quan el vam entre-
vistar fa sis mesos, va dir que “la dana ha estat conseqüència del canvi climàtic, però també del *desarrollismo* incontrolat”.

Per tant, l'única manera de treure una lliçó positiva de tanta desgràcia és que esdevingui un punt d'inflexió que ens ajudi a “reflexionar sobre quins són els valors que fonamenten la nostra vida i la nostra convivència”, com va dir Mons. Benavent. L'encíclica *Laudato Si'*, en el desè aniversari de la seva publicació, és en aquest sentit “brúixola ètica i guia pragmàtica”. Així ho destaquen els experts que participen en el reportatge que hem dedicat a la COP30, que se celebrarà del 10 al 21 de novembre en plena Amazònia. L'Església hi serà activament present, aportant “el seu testimoni evangèlic que uneix la fe, la ciència i la saviesa dels pobles”, com remarca Rocheli Koralewski, de la Secretaria Executiva d'Articulació Església Rumb a la COP30.

La setmana a les Xarxes

JOSEP MARIA MALLARACH

@jm_mallarach

29/10/2025

Ambientòleg

Més enllà dels gravíssims errors del govern valencià, cal recordar, però, que durant decennis els ajuntaments de l'Horta Sud de València i la Comissió provincial d'urbanisme van autoritzar urbanitzar zones d'alt risc d'inundació, que eren ben conegudes i cartografiades

ENRIC JULIANA

@EnricJuliana

28/10/2025

Periodista

Rebot catòlic. Entre els joves torna a interessar la religió, n'hi ha diversos senyals, i entre els descreguts hi ha interès per la doctrina social que va dibuixar Francesc i que reafirma Lleó XIV. Per part de la dreta i l'esquerra

XAVIER CASANOVAS COMBALIA

@xcasanovasc

28/10/2025

Doctor en Filosofia i matemàtic

Jo més aviat constato que estem en temps d'impugnació d'un nihilisme fruit de la crisi absoluta de l'única fe moderna, la fe en el progrés. Vivim un ressorgiment real d'inquietud de transcendència i ens la juguem socialment en el biaix ideològic que aquest acabi prenent

LA SETMANA

Escollat a Ràdio Estel

IGNASI MIRANDA

VEUS VALENCIANES UN ANY DESPRÉS DE LA DANA

Ràdio Estel ha informat de la situació a la Comunitat Valenciana un any després de la dana. El 29 d'octubre, l'arquebisbe de València, Enrique Benavent, va dir al programa *El matí* amb Mercè Raga que, "dins l'Església, és possible viure com a germans perquè, davant experiències com aquesta, es pot practicar la fraternitat per sobre de les diferències". L'arquebisbe va comentar que l'Església s'ha fet present en els efectes dels aiguats "d'una manera discreta, però que ha tocat el cor de moltes persones".

Joaquim Civera, rector de la par-

ròquia de la Mare de Déu de Montserrat a Picanya (un dels pobles més afectats per la dana), també va ser entrevistat el 29 d'octubre, en aquest cas al programa *Sense distància*. Va assegurar que, "tot i que hi ha una certa normalitat a nivell material, la gent té por perquè ha quedat emocionalment molt marcada". Igualment va dir que "tothom ha après que allò que és material se'n va, i dona gràcies a Déu per la vida". El mateix dia 29, Mercè Raga també va entrevistar uns minuts Jesús Corbí, vicari episcopal de l'àrea metropolitana de València.

Zoom MACIÀ GRAU

L'últim cap de setmana d'octubre, un grup de persones encara no identificades va destrossar la imatge de la Mare de Déu de la Cinta, que coronava el massís del Parc Natural dels Ports. Tan bon punt es va conèixer la notícia, el bisbat de Tortosa va expressar el seu dolor i va condemnar l'agressió. "Faig una crida al respecte envers la imatge sagrada de la patrona de la nostra ciutat i demano que es preservi el patrimoni religiós i cultural que a tots ens uneix", va manifestar el bisbe Sergi Gordo. La imatge, inaugurada el 1955, havia estat promoguda per la Unió Excursionista de Catalunya.

L'efemèride JOAN PALLARÈS-PERSONAT

10 novembre del 1009

Consagració de l'abadia de Sant Martí del Canigó per l'abat Oliba

TU TAMBÉ POTS SER SANT

Sant Carlo Acutis, santa Teresa de Jesús,
el venerable Antoni Gaudí, sant Ignasi de Loiola...
En tots els amics i amigues de Déu trobaràs
cada dia la inspiració que necessites
per viure una vida santa.

9 DE NOVEMBRE

Dia de l'Església Diocesana
(Jornada de Germanor)

 TANTS

Contrapunt

La beatificació de Gaudí, i la visita del papa Lleó a Barcelona

JESÚS BASTANTE
Periodista

Una decisió que uniria tres pontífexs: Benet XVI, Francesc i Lleó XIV

Vindrà el Papa a Barcelona per beatificar Antoni Gaudí? El somni de molts, treballat durant anys pels responsables de la Sagrada Família i de l'arquebisbat de Barcelona, pot esdevenir realitat. Amb una data a l'horitzó: 10 de juny del 2026, el dia en què es compleixen els cent anys de la mort de l'arquitecte de Déu. Una decisió que uniria tres pontífexs: Benet XVI, que va inaugurar el temple el novembre del 2010; Francesc, que la darrera decisió que va prendre com a Papa, el 14 d'abril, va ser declarar-lo venerable, i Lleó, que podria fer un últim "rugit" i elevar-lo, des de la cripta, als altars.

Lleó XIV ja ha estat convidat, per la Generalitat, pel patronat, pel car-

denal Omella... I s'ho està pensant. Acudir a la magnífica basílica per presidir la coronació de la torre de Jesucrist, l'última dels 18 pics que va somiar Gaudí.

Anteriorment, el 30 de novembre, es compliran cent anys de l'acabament de la Torre de Sant Bernabé, la primera que el geni va veure concloua en vida. Una torre especial, única, protagonista de la meua darrera novel·la, *El aprendiz de Gaudí* (Esfera de los Libros), i que resumeix la visió transcendent, i profundament basada en l'Evangeli i la realitat en què va néixer Jesús. Una autèntica catequesi en pedra, que Lleó XIV vol conèixer, viure, resar dins la façana del Naixement, la més gaudiniana de

les dissenyades per l'arquitecte.

I és que, com passava amb les grans catedrals gòtiques, la Sagrada Família de Gaudí és un temple on qualsevol fidel pot, amb un sol esguard, advertir la bellesa de la Creació, passejar per la història de la Salvació i meravellar-se amb la grandesa de l'Evangeli. Tant a l'exterior, amb les 18 torres dreçant-se cap al cel, i una simbologia impossible d'atrapar, com a l'interior, amb l'arbre de columnes helicoidals i el miracle de la llum, que crida a la pregària, al recolliment i a anar sempre més enllà. Com sempre ho va voler Gaudí. El veurem als altars? Sens dubte, ja forma part de la posteritat. ■

Punt de vista

Cinc pans i dos peixos, mòbil del canvi climàtic

CARDENAL LLUÍS MARTÍNEZ SISTACH
Arquebisbe emèrit de Barcelona

El Senyor ens crida a actuar ara

La crisi climàtica no és una abstracció. És la sequera, són les inundacions que arrasen les llars. Per als qui viuen al Sud Global, el canvi climàtic no és un problema del demà.

A l'Evangeli de la multiplicació dels pans i els peixos cap deixeble pensava a alimentar aquella ingent multitud, però un nen va posar a les mans de Jesús cinc pans i dos peixos. I van ser suficients per al miracle de Jesús.

Al novembre al Brasil se celebra la COP30. Aquesta reunió mundial de

responsables polítics la vivim com un pas més d'aplicació dels deu anys de *Laudato Si'*. Aquesta encíclica del papa Francesc demana prendre consciència del ric contingut del document i augmenta la responsabilitat de treballar per tenir cura de la nostra estimada Terra.

El papa Lleó XIV ens diu que "l'Evangeli mai separa l'amor a Déu de l'amor al proïsme. A la nostra època, amor al proïsme significa defensar la creació. Per això, ignorar la crisi climàtica és ignorar el patiment dels pobres. En definitiva, defensar

els pobres és defensar la Terra de què depenen".

Avui dia els governs i les empreses posen recursos per posar fi als nous projectes de combustions fòssils, proporcionar formació climàtica als pobres i promulgar polítiques de justícia.

Davant d'aquest problema mundial del canvi climàtic, tenim esperança que els nostres pans i peixos es multipliquin en un banquet per a tots. Perquè som conscients que els pobres no poden esperar, la Terra no pot esperar. El Senyor ens crida a actuar ara. ■

Els cristians som una gran família, en la qual ens ajudem, en la qual somiem una vida més fraterna i humana seguint el testimoni de Jesucrist

El sant que portes dins

CARD. JOAN JOSEP OMELLA OMELLA

Arquebisbe de Barcelona

Aquest diumenge, 9 de novembre, se celebra el Dia de l'Església Diocesana, també conegut com la jornada de Germanor. Amb la col·lecta que es duu a terme aquest dia, l'Església demana als fidels contribuir econòmicament en el sosteniment de l'activitat de la seva diòcesi. Les aportacions voluntàries són una peça clau perquè l'Església segueixi desenvolupant la seva tasca pastoral i social.

La jornada de Germanor vol ser un exercici de transparència i comunió. En aquest sentit, la publicació anual de la memòria d'activitats explica, amb absolut rigor i transparència, tota la labor que l'Església arxidiocesana de Barcelona ha dut a terme al llarg de l'any 2024. Una tasca immensa i carregada d'amor.

Amb l'ànim de retre comptes a tota la societat, també prenem consciència de l'activitat pastoral, litúrgica, educativa, cultural i caritativa duta a terme al llarg del darrer any. Més enllà de les xifres, el que volem és agrair la tasca ingent, en moltes ocasions invisible, que fan tots els membres de l'Església. Són laics, membres de la vida consagrada i ministres ordenats, entregats tots al servei del proïsme. També vull expressar el meu agraïment més sincer a tots aquells que, amb el seu temps, amb la seva pregària o amb el seu suport econòmic, col·laboren per fer possible aquesta gran missió. Tots formem part d'un mateix poble, un poble que camina amb fe i esperança, que transforma i humanitza, i que vol ser llum enmig de la foscor.

En l'àmbit econòmic i organitzatiu, enguany vull significar una qüestió cabdal per al present i el futur de la nostra diòcesi. Es tracta del projecte de millora dels espais parroquials, que permet gestionar el manteniment ordinari, preventiu i normatiu

d'aquests espais.

Davant l'evolució del món cap a la inestabilitat i conflictes permanents amb guerres, agressivitat, discòrdia, etc., presenciem, sovint, un paisatge fosc. No obstant això, si fixem la mirada en els milers de persones que ho donen tot per ajudar els altres, podrem veure el color de l'esperança. Els cristians som una gran família, en la qual ens ajudem, en la qual somiem una vida més fraterna i humana seguint el testimoni de Jesucrist.

Benvolguts germans i germanes, aprofiteu aquestes línies per animar-vos a deixar que aflori el sant que porteu a dins. El camí de la santedat no és un privilegi reservat a uns quants escollits, sinó que és una crida universal que Déu adreça a tots els batejats. Cada creient porta un sant a dins, una llavor plantada pel mateix Esperit Sant en el moment del baptisme. Aquesta santedat no consisteix a fer grans gestes, sinó a viure en comunió amb Crist i amb els nostres germans en la fe, a viure l'amor de Déu en el nostre dia a dia. ■

La veu de l'Església demana justícia climàtica a la COP30

UNA CASA COMUNA ACOLLIDORA PER A TOTHOM

ROSA MARÍA JANÉ CHUECA

Del 10 al 21 de novembre es celebra l'edició número 30 de la Conferència de les Parts sobre el Canvi Climàtic (COP30). La ciutat on es desenvolupa, Belém, en plena Amazònia brasilera, acull fins a 198 estats que debatran sobre el canvi climàtic, la implementació de l'Acord de París, la transició justa, el finançament climàtic o la protecció d'ecosistemes com l'amazònic.

El fet que aquesta COP s'ubiqui al cor del bioma amazònic "és una oportunitat històrica per situar l'Amazònia, amb tota la seva diversitat ambiental, cultural i espiritual, al centre de les decisions globals sobre el clima", considera Rocheli Koralewski, de la Secretaria Executiva d'Articulació Església Rumb a la COP30. I afegeix: "Més que ser seu d'un esdeveniment, és una oportunitat perquè el país assumeixi una posició de lideratge ètic i polític en la defensa de la Casa Comuna, demostrant que la transició ecològica s'ha de fer amb justícia social, escoltant els pobles indígenes i valorant les formes de vida amazòniques."

Carlos Zaparolli / Mans Unides

*Cal construir una transició justa,
inclusiva i sostenible, també per als
pobles i les comunitats del Sud Global.*

També és un toc d'atenció perquè el país amfitrió, el Brasil, miri cap endins, sosté Koralewski, i que "repensi els seus propis models de desenvolupament, superi l'extractivisme depredador i afirmi una economia que respecti la natura i els drets de les comunitats que, durant segles, han conreat i han cuidat aquest territori".

Ja fa 30 anys que parlem sobre el canvi climàtic, una xifra rodona que convida que en aquesta COP els temes tractats en reunions anteriors mereixin ser destacats, refermats i materialitzats en accions concretes. En aquest sentit, el secretari executiu de la Xarxa Eclesial Panamazònica (RE-PAM), el G. João Gutemberg, n'assenyala alguns: els objectius de l'Acord de París, l'entrada en vigor del fons climàtic mundial, avenços en la transició energètica justa, la lluita contra la desforestació i la cura de les fonts d'aigua o el reconeixement dels pobles indígenes i tradicionals, i de les dones.

Càritas espanyola participa en el Grup de Justícia Climàtica de Càritas internacional, on desenvolupa el treball de reflexió i de construcció de propostes. La reflexió d'aquest grup parteix d'aquest diagnòstic: el clima comú va camí d'escalfar-se molt per sobre de l'objectiu de l'1,5 °C de l'Acord de París. Sonia Olea és referent d'Ecologia Integral dins l'equip d'Incidència Política de Càritas espanyola. Per a ella, és vital

que en aquesta COP30 s'actualitzin els compromisos climàtics nacionals establerts pels països en el marc de l'Acord de París, "per aconseguir els canvis transformadors necessaris per abordar veritablement el canvi climàtic i permetre que la humanitat prosperi, avui i demà, sense deixar ningú enrere".

Actualitzar aquests compromisos implica retre comptes, subsidiarietat, equitat, solidaritat, agroecologia, apunta Olea. "Com a principis rectoros poden fomentar la nova esperança que es reclama en l'Any Jubilar", a més d'anar acompanyats "d'un compromís igualment renovat amb la justícia global per garantir que aquests plans s'implementin plenament. Molts dels països menys responsables del canvi climàtic, però més vulnerables i afectats per ell, són pobres i afronten dificultats creixents per finançar els serveis bàsics de les seves poblacions".

Una mica menys optimista es mostra Javier Aguilera, promotor de Justícia, Pau i Cura de la Creació dels dominics: "Les expectatives per a aquesta COP Brasil no són gaire altes, sobretot perquè encara està pendent que s'afrontin amb valentia algunes decisions que es van prendre en conferències anteriors." Reconeix que vivim un moment complicat, des del punt de vista polític, perquè "vivim en un món fragmentat i polaritzat que ens està portant a mirar-nos a

nosaltres mateixos i als nostres interessos, oblidant-nos dels altres especialment dels que més pateixen i dels que no són 'dels nostres'; ens està portant a un increment de la despesa en armament, preparant-nos per a un possible enfrontament bèl·lic, i fent-nos oblidar del que hauria de ser el nostre enemic comú: el canvi climàtic".

APORTACIÓ DE L'ESGLÉSIA

A més de la presència oficial de la delegació de la Santa Seu, l'Església farà sentir la seva veu a la COP30 en diferents àmbits. L'Església al Brasil participarà activament a la Cimera dels Pobles, indica Rocheli Koralewski, "un espai d'escolta i mobilització de les organitzacions de la societat civil, i al Tapiri Ecumènic i Interreligiós, que aplega diferents expressions de fe en un testimoni comú de la cura de la Casa Comuna. Més que una presència institucional, es tracta d'un testimoni evangèlic que uneix la fe, la ciència i la saviesa dels pobles. L'Església vol recordar a la comunitat internacional que la Casa Comuna és un do de Déu i que, sense justícia socioambiental, no hi haurà veritable pau ni futur per a les properes generacions".

El responsable d'Incidència Política de Mans Unides, Marco Gordillo, participa en la COP30 i és testimoni que el fet que se celebri en un país del

L'Església llatinoamericana s'ha implicat a fons de cara a la COP30.

Sud “ha mobilitzat de manera extraordinària l'Església llatinoamericana que, inspirada per l'encíclica *Laudato Si'* i l'exhortació *Estimada Amazònia*, hi serà present de manera activa”. Ens explica que durant la primera setmana se celebrarà el simposi de l'Església catòlica *En camí cap a una ecologia integral, per la justícia climàtica i la conversió ecològica*. Hi haurà presència i activitats organitzades per xarxes com la REPAM o la XEM (Xarxa Esglésies i Minería).

Gordillo confia que es vegi “una Església viva i compromesa amb la cura de les persones i de la Casa Comuna que, juntament amb pobles indígenes, camperols i riberencs, mostrin la urgència de prendre decisions serioses i rotundes per lluitar contra el canvi climàtic”. La veu de l'Església serà present de forma col·lectiva, a través de xarxes i de moltes conferències episcopals del Sud Global, “que demanen justícia climàtica, transicions justes i que es descartin les anomenades ‘falses solucions’, que acaben carregant el pes sobre les comunitats més fràgils. Mans Unides serà part activa d'aquest moviment”.

La contribució de l'Església catòlica, assegura el Gmà. João, anirà adreçada a “combatre les injustícies socioambientals creades per l'explo-tació exacerbada dels recursos naturals. Veiem la natura com a obra i creació de Déu, el nostre paper és vetllar perquè la humanitat pugui conèixer, estimar i tenir cura de la Creació. Les declaracions i activitats de l'Església, juntament amb la societat civil, cerquen garantir els elements ètics i espirituals en tot el servei i la militància per l'ecologia integral”.

Les diferents conferències i consells episcopals d'Àfrica, Amèrica Llatina i el Carib, i Àsia, ja han fet les seves peticions per a aquesta COP30, ens recorda Javier Aguilera. Entre elles, exigeixen “equitat, justícia, protecció”, i fan una crida a l'acció: als qui prenen els acords, a posar el bé comú per sobre del lucre, a transformar el sistema econòmic, a impulsar polítiques climàtiques ancorades en els drets humans... i també demanen un compromís de la mateixa Església, apunta Aguilera: “Defensar els més vulnerables, educar en ecologia integral i promoure economies basades en la solidaritat, enfortir l'aliança continental entre els països del Sud Global, vigilar els

resultats de la COP o convidar a una coalició històrica entre els actors del Nord i Sud Global per afrontar la crisi de forma solidària.”

REPTES GLOBAIS

El que està clar és que només tenim un planeta, i que és la Casa Comuna on tots ens hem de sentir acollits, protegits i cuidats. Per aconseguir-ho, cal fer front a una sèrie de reptes i fer-ho de manera global. Segons Marco Gordillo, “és urgent reconstruir regles comunes, cooperació al desenvolupament efectiva i una solidaritat Nord-Sud que vagi molt més enllà de l'assistencialisme. Avui, més que mai, cal reforçar el multilateralisme. I les COP sobre el canvi climàtic són un d'aquest tipus d'espais privilegiats que avui hem de cuidar”.

Des de Càritas, Sonia Olea creu que, sobretot, el repte que tenim al davant és “tenir esperança en el fet que un altre món és possible, i que aquest altre món possible té com una de les seves condicions que deixem de malmetre'l, de destruir-lo. L'emergència climàtica ha estat provocada per la nostra acció humana en termes de producció i consum. No només la natura ‘cria de dolor’, també centenars de milers de persones que no tenen accés a aigua neta, que han de fugir de casa seva perquè la terra està eixuta i no tenen garantit el dret alimentari o a una salut física i mental adient; en condicions extremes socials i econòmiques. Totalment descartats de la nova societat tecnològica”.

L'Església no es cansa de reclamar justícia climàtica, basada en la lluita contra les desigualtats socials, racials i de gènere. Així, el secretari executiu de la REPAM, el Gmà. João Gutemberg, subratlla que aquesta justícia ha d'estar “compromesa amb la promoció de la justícia socioambiental i intergeneracional, el diàleg intercultural i la corresponsabilitat dels Estats nacionals, la iniciativa privada i la societat civil”.

No n'hi ha prou amb “canviar la matriu energètica”, indica, si es manté el principi econòmic que genera explotació i acumulació de riquesa amb una forma de viure basada en el consum accelerat. Per això, fa una crida a avançar en tecnologies i metodologies inclusives, participa-

**ROCHELI
KORALEWSKI**

“La transició ecològica s'ha de fer amb justícia social, escoltant els pobles indígenes i valorant les formes de vida amazòniques”

JOÃO GUTEMBERG

“Veiem la natura com a obra i creació de Déu, el nostre paper és vetllar perquè la humanitat pugui conèixer, estimar i tenir cura de la Creació”

**MARCO
GORDILLO**

“Avui, més que mai, cal reforçar el multilateralisme. I les COP sobre el canvi climàtic són un d'aquest tipus d'espais privilegiats que avui hem de cuidar”

SONIA OLEA
 “No només la natura
 ‘cria de dolor’, també
 centenars de milers
 de persones que no
 tenen accés a aigua
 neta, que han de fugir
 de casa seva”

JAVIER AGUILERA
 “En el pla individual
 ha de canviar el nostre
 estil de vida i la nostra
 manera de consumir”

tives i interculturals. I aquí, “els pobles amazònics tenen molt per aportar en aquest procés, per la qual cosa busquem una transició justa, popular i inclusiva, amb reparació històrica, lluita contra el racisme ambiental i estructural, amb seguretat i sobirania alimentària i nutricional, i contra les falses solucions i el poder corporatiu, per la democràcia i la internacionalització dels pobles”.

Sonia Olea insisteix en l’esperança perquè “és des d’ella que podrem treballar plegats amb un objectiu comú. Recuperar el que és col·lectiu, comunitari i multilateral pel que fa a l’adopció de mesures de mitigació i de reparació prou finançades pels països que tenen la responsabilitat en la part econòmica pot donar lloc a l’objectiu de solidaritat universal”. En

aquest sentit, Marco Gordillo afegeix que “la solidaritat sostinguda neix de comprendre les causes estructurals i d’acompanyar processos locals de llarg termini”.

UN MÓN FRAGMENTAT

Sembla difícil treballar per la solidaritat universal en un món tan fragmentat. “Des de Mans Unides”, ens diu Gordillo, “sabem que no es defensa el que no es coneix. Per això prioritzem sensibilització i educació per al desenvolupament a Espanya, apropant les realitats del Sud Global i promovent una ciutadania informada, exigent i solidària”.

Una crida per la justícia climàtica i la Casa Comuna és el document emès per l’Església del Sud Global (Àfri-

La cimera del Brasil és una oportunitat per valorar les aportacions dels pobles indígenes.

ca, Àsia i Amèrica Llatina i el Carib) amb motiu de la COP30, on constata que els canvis han de començar per la conversió personal, comunitària i estructural. Així, Rocheli Koralewski, d'Església Rumb a la COP30, defensa que la crisi climàtica no és només ambiental, "sinó també ètica i cultural, i exigeix transformacions profundes en la forma de pensar, de produir i de relacionar-se amb la Creació".

En primer lloc, cal "escoltar el clam de la Terra i el crit dels pobres. Els canvis comencen per escoltar. La transformació ha de ser estructural i política, però també hi ha una dimensió espiritual i cultural". El document, comenta Rocheli, "recorda que 'no hi haurà canvi en les estructures sense canvi als cors'. Per això, la conversió ecològica ha de començar en cada persona i en cada comunitat de fe, renovant els lligams de cura, senzillesa i solidaritat. Els canvis han de començar des de dins i des de baix, en els valors, en les pràctiques quotidianes i en les comunitats, per després expandir-se a les polítiques, les economies i les institucions".

La societat ha de comprendre que és corresponsable dels problemes socioambientals. Com expressa el Gmà. João Gutemberg, "tots els temes afecten directament la vida dels pobles. En el context de la COP30, els pobles amazònics, especialment les comunitats tradicionals, tenen molt a dir a la humanitat sobre les seves cosmovisions i el seu *modus vivendi* connectat amb l'ancestralitat i el medi ambient natural".

Els canvis que necessitem neixen de la individualitat per arribar a la globalitat, i han d'abastar tots els àmbits de la vida. "En el pla individual ha de canviar el nostre estil de vida i la nostra manera de consumir", adverteix el promotor de Justícia, Pau i Cura de la Creació dels dominics, "hem d'aprendre a veure que no és més feliç qui més té, sinó qui menys necessita; hem d'intentar consumir aquests productes que sabem que respecten els drets humans i el medi ambient; potenciar la incidència política per exigir als nostres governs que es compleixin els acords als quals arriben, i que hi hagi una autoritat internacional que pugui exigir als països el compliment del que es firma". ■

"LAUDATO SI'", BRÚIXOLA I GUIA

Aquest any es compleix el desè aniversari de la publicació de l'encíclica *Laudato Si'*. En una carta del 8 de maig del 2025, el president delegat de la COP30, André Aranha Corrêa do Lago, anunciava l'adopció de l'encíclica del papa Francesc com a "brúixola ètica i guia pragmàtica" per orientar una nova fase de mobilització global davant la crisi climàtica.

- Sonia Olea, referent d'Ecologia Integral en l'equip d'Incidència Política de Càritas espanyola: "Davant les dues emergències, social i ambiental, l'ecologia integral proposada per Francesc conté fonamentalment tres rutes que els grans decisors han de tenir com a guia en les seves polítiques públiques: combatre la pobresa, tornar la dignitat a les persones 'descartades', 'els últims', 'els sense nom', i tenir cura de la natura. A nivell personal i comunitari, la 'qüestió ecològica', 'l'ètica ecològica', ens porta, ras i curt, a una conversió urgent cap a aquests tres camins."
- Gmà. João Gutemberg, secretari executiu de la REPAM: "És molt significatiu que la presidència de la COP30 consideri la *Laudato Si'* com una referència, perquè el missatge que rebem a través de l'encíclica és d'alerta i esperança per a tota la humanitat, cosa que transcendeix l'univers religiós."
- Rocheli Koralewski, de la Secretaria Executiva d'Articulació Església Rumb a la COP30: "L'encíclica continua sent rellevant perquè proposa un canvi cultural profund, en el qual cada persona i cada comunitat són cridades a assumir la responsabilitat de la cura de la Casa Comuna. El missatge de conversió ecològica, solidaritat i justícia intergeneracional és una crida que continua desafiant els governs, les empreses, els moviments socials i les religions a actuar amb coherència, urgència i esperança."
- Javier Aguilera, promotor de Justícia, Pau i Cura de la Creació dels dominics: "Penso que la *Laudato Si'* és una carta de la qual molts parlen però pocs s'hi han endinsat i l'han llegida i treballada. En realitat, és una gran oblidada, fins i tot dins de la mateixa Església. Crec que hauria de ser una referència per a tots els creients, però també per a molts que, no sent-ho, veuen el planeta com la Casa Comuna de tots i se senten en comunió amb ell. S'hi fa una anàlisi del nostre món, de l'economia, del nostre ser en el món i dels canvis que hem de fer per tenir cura del nostre planeta i de tots els que l'habiten, en especial els més pobres i descartats."
- Marco Gordillo, responsable d'Incidència Política de Mans Unides: "*Laudato Si'* és una brúixola ètica de primer ordre: proposa una ecologia integral que uneix cura de la creació, justícia amb els pobres i pau. La seva actualització, *Laudate Deum*, adverteix amb claredat que les respostes continuen sent insuficients i interpel·la la política internacional a actuar amb més ambició."

V

VIDA ECLESIAL

Aquesta setmana seguim el Papa en diferents esdeveniments a Roma, Ajuda a l'Església Necessitada presenta l'Informe Llibertat Religiosa al Món, parlem sobre el tràfic de persones i Mn. Antoni Matabosch repassa la relació històrica entre catolicisme i anglicanisme

Agustí Codinach

El 29 d'octubre es va presentar al Col·legi d'Advocats de Barcelona l'Informe Llibertat Religiosa al Món 2025 d'Ajuda a l'Església Necessitada. Hi van participar l'arquebisbe de Barcelona, el cardenal Joan Josep Omella; Walther von Plettenberg, president d'ACN Espanya; Marcela Szymanski, experta en drets humans, i Fadi Azar, franciscà a Síria.

El papa Lleó rememora diferents aniversaris relacionats amb el Concili Vaticà II

“La guerra mai no és santa, només ho és la pau”

El Papa va presidir una trobada interreligiosa de pregària per la pau organitzada per la Comunitat de Sant'Egidio.

ÁNGELES CONDE
Ciutat del Vaticà

El papa Lleó XIV manté un ritme de treball tan intens que en una mateixa jornada pot protagonitzar diferents esdeveniments de gran calat. La seva agenda de les darreres setmanes ha inclòs trobades al més alt nivell amb mandataris d'arreu del món, des dels reis d'Anglaterra, Carles i Camil·la, passant pel primer ministre hongarès, Viktor Orbán, fins al president de l'Uruguai, Yamandú Orsi.

Aquests dies, a més, el Pontífex ha rememorat diferents aniversaris rodons. En primer lloc, els 60 anys del gran document conciliar sobre l'educació, la declaració *Gravissimum educationis*. Ho ha fet amb la carta apostòlica *Traçant mapes nous d'esperança*. En el text, Lleó XIV insisteix en com ha de ser el tipus d'educació impartida des de les institucions catòliques en aquests nous temps marcats per tecnologies com la intel·ligència artificial, un tema de gran interès per al Pontífex. Assegura que ha de servir les persones i enriquir el procés d'aprenentatge. Per això, insta les universitats o escoles catòliques a

exercir una mena de “diaconia de la cultura” que permeti “una reflexió teològica i filosòfica adient” sobre aquestes noves tecnologies. El Papa glossa en aquesta nova carta apostòlica les característiques de l'educació catòlica i adverteix les escoles i universitats que “sense visió corren el risc d'una eficiència sense cor i una estandardització del coneixement, cosa que al seu torn es tradueix en empobriment”. Recorda als educadors que no es pot reduir l'educació “a una formació funcional o a una eina econòmica perquè una persona no és ‘un conjunt de competències’, no es redueix a un algorit-

me predictable, sinó que és un rostre, una història, una vocació". A aquests mestres els insisteix que la seva tasca va més enllà del temps que passen a l'aula "perquè el seu testimoni és tan valuós com les seves lliçons" i perquè "formar la persona 'completa' significa evitar compartiments estancs". Lleó XIV sosté que "l'educació no mesura el seu valor únicament en funció de l'eficiència: el mesura en funció de la dignitat, la justícia i la capacitat de servir el bé comú"; i que l'educació "ha d'unir la justícia social i ambiental, promoure la sobrietat i els estils de vida sostenibles, i formar consciències capaces de triar no només allò convenient, sinó també allò correcte".

l'assegura: "La fe, quan és veritable, no és un 'material afegit', sinó un alè que oxigena tota la resta. Així, l'educació catòlica esdevé llevat en la comunitat humana: genera reciprocitat, supera el reduccionisme i obre la porta a la responsabilitat social. La tasca avui és gosar abraçar un humanisme integral que aborda les preguntes del nostre temps sense perdre la seva font."

El mateix dia que es publicava aquest document, el Pontífex celebra un altre aniversari important, també relacionat amb el Concili Vaticà II: els 60 anys de la publicació de la declaració *Nostra aetate*, sobre la relació de l'Església amb les religions no cristianes. En la trobada que va tenir lloc a l'Aula Pau VI, en presència de representants de diferents religions, Lleó XIV va explicar que aquest document conciliar "ensenya que no podem invocar veritablement Déu, Pare de tots, si ens neguem a tractar fraternalment cada home i dona creats a imatge de Déu. L'Església rebutja qualsevol forma de discriminació o assetjament per motius de raça, color, condició social o religió". "Aquest document històric, per tant, ens ha obert els ulls a un principi senzill però profund: el diàleg no és una tàctica ni una eina, sinó una forma de vida", afegia.

Lleó XIV completava amb aquesta trobada una jornada maratoniana que també havia inclòs una cita important i simbòlica al Colosseu, on va participar en la conclusió d'una trobada internacional per la pau organitzada per la Comunitat de Sant'Egidio. El Papa es va mostrar contundent amb els qui pretenen involucrar Déu en els conflictes bèl·lics i va clamar que "la guerra mai no és santa" perquè "només la pau és santa ja que és voluntat de Déu". ■

UN VIATGE HISTÒRIC AL PRÒXIM ORIENT

El Vaticà ha fet públic els detalls del que serà el primer viatge apostòlic de Lleó XIV. El Pròxim Orient espera el Pontífex en dues etapes que es desenvoluparan a Turquia i el Líban. Pronunciarà nou discursos, cinc salutacions i dues homilies. Lleó XIV arribarà el 27 de novembre a Ankara. A la capital turca mantindrà les trobades protocol·làries amb les autoritats, inclosa una amb Erdogan.

Després, la seva agenda el portarà a Iznik, la que fou Nicea. Allà participarà en la trobada ecumènica de pregària per commemorar els 1.700 anys del Concili de Nicea, motiu principal d'aquest viatge a Turquia.

A Istanbul firmarà una declaració conjunta amb el patriarca de Constantinoble Bartomeu. Durant l'estada a Turquia tampoc no faltaran les trobades amb l'Església local. Lleó XIV arribarà diumenge 30 al Líban. Començarà la visita amb les trobades protocol·làries de rigor amb les autoritats.

El primer de desembre visitarà la tomba del patró del Líban, sant Xarbel. Tot seguit, mantindrà una trobada amb joves al santuari de la Mare de Déu de Harissa.

El 2 de desembre, darrera jornada del Pontífex al Líban, resarà al port de Beirut on es va produir la dantesca explosió del 4 d'agost del 2020.

ESGLÉSIA EN SORTIDA

Treball decent

El 7 d'octubre es va celebrar la Jornada Mundial pel Treball Decent i, un any més, la xarxa Església pel Treball Decent (ETD) es va posar al capdavant d'aquesta reivindicació promovent gestos, vetlles i accions. En l'any jubilar de l'esperança, la xarxa ETD vol exercir una esperança activa, que no es resigna ni abandona, sinó que s'organitza, denuncia i construeix alternatives. A la seva campanya van posar el focus en les persones migrants, destacant la gravetat de la situació que viuen: treball marcat per la precarietat, la manca de reconeixement social i l'absència total de drets. Segons dades presentades, les persones treballadores migrants han estat responsables del 80% del creixement econòmic d'Espanya en el darrer lustre.

Aquestes dades contradiuen les veus que miren de convèncer-nos que els migrants són una càrrega per a l'estat. Sembla, més aviat, el contrari.

Coincidint amb aquesta data vaig tenir l'oportunitat d'assistir a una taula rodona al Museu Reina Sofia de la qual van participar mariscadores gallegues, jornaleres de Huelva, treballadores de llar de Madrid. A la situació de precarietat laboral i manca de drets, elles afegeixen un matís: el fet de ser dona. Elles pateixen malalties laborals no reconegudes i, per tant, manca de dret a baixes i bixa de gènere en els coeficients reductors de penositat, que impedeixen el dret a una jubilació anticipada.

Ens unim a la lluita de l'ETD reclamant justícia, humanitat, treball decent com un dret, no com un privilegi, perquè totes les persones tinguin una feina que dignifiqui, que integri, que permeti cuidar-nos com a germans i germanes, i que sostingui la vida esperançada i compartida.

TERESA CASILLAS

Neuroquímica i educadora

Segons Ajuda a l'Església Necessitada, 413 milions de cristians viuen en països on la llibertat religiosa és greument violada

Presentat l'“Informe de Llibertat Religiosa al Món 2025”

Agustí Codinach

Cardenal Joan Josep Omella, Walther von Plettenberg i P. Fadi Azar, minuts abans de l'inici de l'acte.

MAC
Barcelona

Déu nostre, que a la teva misteriosa Providència has volgut associar la teva Església als patiments del teu Fill, concedeix als fidels que pateixen persecució, a causa del teu Nom, el do de la paciència i de la caritat, perquè puguin donar testimoni fidel i creïble de les

teves promeses. Per nostre Senyor Jesucrist. Amén.” És la *Pregària pels cristians perseguits* que va ser lliurada a tots els assistents a l'acte de presentació de l'*Informe de Llibertat Religiosa al Món 2025*, organitzat per Ajuda a l'Església Necessitada (ACN) al Palauet Casades, seu del Col·legi d'Advocats de Barcelona el dimecres 29 d'octubre.

ACN és una fundació pontifícia que fa més de setanta-cinc anys

que té com a missió donar suport a l'Església catòlica en la seva tasca evangelitzadora arreu del món, especialment als llocs on els cristians pateixen pobresa, persecució o discriminació. Des de fa un quart de segle, edita cada dos anys l'*Informe de Llibertat Religiosa al Món*, l'únic estudi a nivell internacional dut a terme per una institució catòlica que analitza l'acompliment de la llibertat religiosa a 196 països.

Enguany s'ha publicat sota el lema *Llibertat religiosa. El teu dret, no un privilegi*. De les dades que s'hi donen a conèixer, cal destacar que 413 milions de cristians (un de cada sis cristians) viuen a països on la llibertat religiosa està greument violada, dels quals 220 milions (un de cada deu) estan exposats a la persecució.

Les tensions regionals provocades per guerres com la d'Ucraïna, el conflicte entre Hamas i Israel o la inestabilitat al Pròxim Orient, entre altres, ofeguen el dret a la llibertat religiosa. L'informe d'ACN confirma que l'auge dels governs autoritaris, del terrorisme jihadista i de les migracions suposen obstacles per al ple desenvolupament d'aquest dret fonamental.

L'acte va comptar amb la participació del cardenal Joan Josep Omella, arquebisbe de Barcelona; Walther von Plettenberg, president d'ACN a Espanya; P. Fadi Azar, sacerdot franciscà a Síria, i Marcela Szymanski, experta en drets humans i relacions governamentals i membre del comitè editorial de l'esmentat informe.

El cardenal Joan Josep Omella va felicitar totes les persones que han contribuït a elaborar aquest informe. "Vull subratllar tres aspectes que ACN posa en relleu amb aquesta publicació: l'anunci, la denúncia i el compromís. La llibertat religiosa és un dret fonamental per a tot ésser humà", va afirmar.

També va recordar que feia tan sols uns dies s'havia desplaçat fins a Marsella per donar la benvinguda als dos-cents joves de diverses nacionalitats, llengües i religions que, en torns, s'havien embarcat al vaixell *Bel Espoir* ("Bella Esperança") amb l'objectiu comú de "reforçar els vincles religiosos i culturals i portar un missatge de pau i esperança".

Una iniciativa, posada en marxa pel papa Francesc, que va començar la seva travessa el març passat des del port de Barcelona i que, al llarg del seu recorregut, ha visitat més de trenta ports mediterranis. "Els joves —va recordar el cardenal— van rebre la visita del papa Lleó el 17 d'octubre durant la seva escala a Roma. Els va exhortar a potenciar el diàleg entre ells mateixos i amb la resta de la societat, a ser constructors de ponts i a ser sembradors d'esperança. El balanç d'aquesta 'escola de pau' ha estat impressionant. Tots som dife-

rents, però som germans. Cal que ens estimem."

Walther von Plettenberg va comentar que "el propòsit essencial d'ACN és portar l'esperança de Crist ressuscitat allà on els nostres germans cristians són perseguits per la seva fe". "Volem construir ponts d'amor i generositat en un món marcat per la injustícia i el dolor. Els projectes pastorals d'ACN ajuden a guarir ferides i aporten consol, formació i esperança."

En la seva intervenció, el P. Fadi Azar va parlar sobre la situació que viuen actualment els cristians sirians: "Des de l'inici de la guerra, el març del 2011, l'Església cristiana a Síria està perseguida. D'un milió tres-cents mil cristians que hi havia s'ha passat a tres-cents cinquanta mil avui dia." I

va afegir: "Abans hi havia un mosaic de convivència social i religiosa. Ara cada cop hi ha més fanatisme i no es respecten els drets humans."

El P. Fadi va explicar que "per als sirians, l'església és l'únic lloc on poden trobar la pau; allà s'hi senten segurs". Després es va adreçar a tot l'auditori amb aquestes paraules: "Us demano que pregueu per nosaltres."

Per la seva banda, Marcela Szymanski va fer referència a l'article 18 de la Declaració Universal de Drets Humans: "Tota persona té dret a la llibertat de pensament, de consciència i de religió." Segons la ponent, "tenim el dret de cercar la veritat i la transcendència on vulguem" i va reconèixer que "la paraula *religió* suscita en algunes persones una oberta hostilitat". ■

Fes via cap a Montserrat amb el Cremallera i els funiculars

#LaViaSostenible

La religiosa Consuelo Rojo pertany a les Adoratius Obra Social

“La nostra responsabilitat és aquesta: tractar l'altre com a germà nostre”

CARME MUNTÉ
ROSA MARÍA JANÉ CHUECA

Cada 18 d'octubre es commemora el Dia Europeu contra el Tràfic d'Éssers Humans, una jornada que ens recorda que, malgrat que vivim en societats que es consideren avançades i democràtiques, la violació més extrema dels drets humans continua present entre nosaltres. Segons dades d'Eurostat, prop de 10.800 persones són víctimes de tràfic a la Unió Europea, un 63% de les quals són dones i nenes, i la gran majoria són explotades sexualment. Però no només això: augmenten també els casos de tràfic amb fins d'explotació laboral, serveis forçats o fins i tot tràfic d'òrgans. Par-

lem amb Consuelo Rojo, d'Adoratius Obra Social, per aprofundir en aquesta problemàtica i descobrir com es pot, realment, construir esperança.

Som conscients de la realitat del tràfic de persones?

Volem posar sobre la taula la realitat que viuen moltíssims éssers humans, sobretot dones, nens i nenes, sobre el tràfic amb finalitats d'explotació, perquè és una realitat que hi és, que existeix, i que moltes vegades és molt més a prop del que podem pensar. No sempre som conscients de la realitat que ens envolta.

Els preocupen especialment els joves?

Vivim en un món real, que és el món on som, i després tenim un món paral·lel, on sembla que allò real és el que veiem a través d'una pantalla. I els joves estan molt ficats i involucrats en el món virtual. En el món virtual la injustícia, la pobresa... aquelles coses que en diríem "lletges" o aquelles que són pitjors de la societat, és difícil de veure-les. Volem dir als joves que aquí també arriba aquesta realitat. És aquí i l'hem de veure, perquè també, com a societat, com a cristians, com a gent compromesa, hem de posar el nostre granet de sorra per mirar d'alleugerir una mica el patiment de tantes persones, de tantes dones.

Com actua l'Església davant d'aquesta realitat?

Fa molts anys que l'Església hi actua, sobretot les congregacions religioses. Hi ha congregacions religioses que van néixer amb aquesta finalitat, com Villa Teresita, les oblates, les adoratius... Vam néixer amb aquest carisma específic. Les nostres fundadores es van trobar amb la realitat sofrent de les dones i en aquell moment és veritat que no parlàvem de tràfic, perquè la conceptualització ha estat molt poste-

rior. Però sí que parlàvem d'aquest patiment.

Les fundadores es van posar en marxa, les congregacions es van posar en marxa, es van establir programes d'acompanyament. I, després, va venir el papa Francesc que va ser com la cirereta del pastís. Ens deia que aquesta realitat existeix i que no només les congregacions, sinó tota l'Església ens hem de fer conscients d'aquesta situació.

Aquest moment social ens possibilita de poder ser-hi, poder acompanyar, per poder canviar com ho va fer Jesús. Ell va ser a prop dels pobres, dels que més patien, a prop dels qui realment el necessitaven, oferint esperança, alliberament, oportunitats reals. En una situació de tràfic és molt important tenir oportunitats reals per poder sortir-ne.

Com pot col·laborar la ciutadania per lluitar contra el tràfic?

Com a societat, com a ciutadans, com a cristians, tenim el deure i l'obligació primer de conèixer la realitat per poder abordar-la. Quan volem que algú vingui a casa nostra per fer la feina de casa, tenir cura de les nostres persones grans, dels nostres fills... i busquem una noia però li volem pagar injustament o no volem pagar-li el que realment es mereix, això pot ser una possibilitat o una oportunitat perquè màfies facin captació de dones i les destinin per al servei domèstic, per exemple.

O també podem parlar de l'ús del cos de les dones com a objectes. És veritat que no totes les prostitucions trafiquen i no tot el tràfic té com a finalitat l'explotació sexual, però un percentatge molt elevat és per a aquesta finalitat.

Quan no tenim aquestes capacitats d'empatia, de sentir l'altra persona com a germà, o germana, d'oferir-li un treball digne, un sou digne; quan no es fa servir el seu cos i se'l tracta com el que és, cos sagrat, doncs aquí hi ha una possibilitat que es doni el tràfic. Com a ciutadans, aquí rau la nostra responsabilitat: tractar l'altre com el que és, el nostre germà, la nostra germana, algú proper.

Hi ha alguna acció concreta o recursos que recomanen a la gent jove?

Sobretot, que puguin conèixer la realitat, que no tot el que veuen per pantalla és real; que s'apropin a les persones com a cossos sagrats, com a temples, d'alguna manera, de l'Esperit. Aquestes accions ja fan que sentim l'altra persona com a germana, com a

germà, i que puguem construir societat i comunitat. Això és al que ens condueix aquest Any Jubilar, a ser pelegrins d'esperança. Som convidats a transitar per a aquest món com a pelegrins que oferim esperança per on caminem, i aquest és el repte: oferir esperança en un món en el qual sembla que no hi ha res més que allò immediat, allò fàcil, allò senzill... i això no és la realitat totalment, n'és només una part.

És possible oferir esperança i una sortida a les víctimes?

Totalment. Fa 25 anys que soc a la congregació i en aquests anys han estat moltes les dones que han aconseguit trobar camins fora d'aquesta esclavitud. Tan sols que una dona, deia la nostra fundadora, se salvi, ja haurà valgut la pena. Però al llarg de la història han estat moltes i són moltes les dones, i homes també, que van sortint

d'aquestes situacions i que ara mateix són ciutadanes i ciutadans de ple dret i que formen part de les nostres societats. I això és el Regne de Déu: és llibertat i és lliure. Aquestes realitats són molt a prop nostre. Cal obrir els ulls i tenir-los ben oberts. ■

“El papa Francesc ens deia que no només les congregacions, sinó tota l'Església ens hem de fer conscients d'aquesta situació”

38 anys al costat de la maternitat vulnerable

Ajudem i oferim suport humà a la dona durant tot l'embaràs i el primer any del nadó

ES76 2100 0541 86 0200123371

 bizum 01859

www.fundacioprovida.org

 @endavantmares

Col·labora!

Repàs històric de la relació entre anglicans i catòlics

©www.royal.uk

ANTONI MATABOSCH

Prevere i teòleg ecumenista

Per primera vegada a la història, el Papa de Roma i el/la cap de l'Església anglicana (el rei d'Anglaterra) s'han trobat al Vaticà de manera cordial, amistosa i explícitament creient, en una pregària en favor de la cura de la creació en l'impressionant marc de la Capella Sixtina.

Al llarg del segle XVI, Enric VIII i la seva filla Elisabet I, lideraren un procés d'emancipació i trencament amb l'Església catòlica romana. S'ha dit

que la causa fou un "cop d'estat" del Rei simplement perquè Roma no volia acceptar el divorci amb la seva primera dona Caterina d'Aragó, però el tema és més profund. El divorci feu aflorar una qüestió més general: l'autonomia de què havia gaudit durant segles l'Església d'Anglaterra s'hauria d'entendre o transformar en una independència en tots els àmbits, també en la important qüestió del divorci del Rei. A l'inici es tractà d'un cisma o trencament. Al cap d'uns anys quedaria influenciada per la Reforma protestant, en aquest cas calvinista, però amb una cura especial en equilibrar la tradició catòlica i el calvinisme, posició equidistant o de difícil síntesi. Hi conviuen les anomenades Alta Església (propera a la tradició catòlica) i la Baixa Església (més afí al calvinisme). Sobretot Elisabet I maldà per imposar la nova Església independent a tot Anglaterra, aprovà l'"Acta d'Uniformitat" que imposava l'anglicanisme a tots els anglesos, amb penes als reticents de fins a l'execució.

El difícil equilibri de l'Església d'An-

glaterra ha provocat abandonaments de l'Alta Església cap al catolicisme i de la Baixa Església cap a la creació de comunitats estrictament calvinistes. Durant els segles XVI i XVII sorgiren els congregacionistes i presbiterians, que escaparen a Escòcia i a les colònies angleses d'Amèrica, respectivament. A partir del segle XVIII s'establí més tolerància i diverses confessions floriren en aquest ambient, entre elles l'Església catòlico-romana. A l'Alta Església s'han produït moviments cap a la Església catòlica: al segle XIX el Moviment d'Oxford; al segle XX les converses de Malines, i en els darrers decennis per part dels contraris a l'ordenació de dones. A partir del segle XIX els anglicans s'han considerat mediadors entre les diferents confessions cristianes i des de principis del segle XX han promogut amb entusiasme el moviment ecumènic, que cerca la unitat visible entre les Esglésies.

Fent aquesta ullada històrica a les relacions entre ambdues confessions, queda enaltida la trobada i pregària de Lleó XIV i Carles III. ■

Des de principis del segle XX els anglicans han promogut amb entusiasme el moviment ecumènic

VIC

Restauen la portalada romànica de l'església de Sant Esteve de Llanars

L'església parroquial de Sant Esteve de Llanars, al Ripollès, és un magnífic edifici romànic del segle XII molt conegut i apreciat. La parròquia i el bisbat de Vic han impulsat, aquest 2025, la restauració de la portalada romànica, amb el suport del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

TERRASSA

200 joves de Terrassa participen en el Mil·lenari Jove a Montserrat

El dissabte 25 d'octubre la diòcesi de Terrassa, a través de la Delegació Episcopal de Joventut, va participar també en el Mil·lenari Jove a Montserrat organitzat amb motiu del mil·lenari de la presència benedictina a la santa muntanya. El bisbe Salvador Cristau acompanyà els joves juntament amb els seus mossens i catequistes.

URGELL

El Consell Diocesà de Càritas acull els nous càrrecs i obre una nova etapa de treball

Càritas Diocesana d'Urgell va celebrar, dilluns 27 d'octubre, el seu 59è Consell Diocesà al Seminari Diocesà de La Seu d'Urgell. L'ordre del dia va incloure com a punt central la renovació de l'estructura directiva i administrativa i l'agraïment al director i secretari general que deixaven el càrrec.

GIRONA

Missa solemne de Sant Narcís

La basílica de Sant Feliu de Girona va acollir el dimecres 29 d'octubre la missa solemne de Sant Narcís. Aquesta ha estat la segona celebració en honor del patró de la ciutat i de la diòcesi de Girona presidida per fra Octavi Vilà com a bisbe, que en l'homilia va dir: "Ens cal viure la fe en comunió, davant d'un món cada cop més capitalitzat per extremismes que cerquen la confrontació abans que cap intent de consens."

LLEIDA

Habitatge digne per a tothom

La plaça Paeria de Lleida va reunir més de 120 persones el 23 d'octubre passat en el marc de la campanya de les Persones en Situació de Sense Llar 2025, una acció impulsada conjuntament per Càritas diocesana de Lleida, Arrels Sant Ignasi, la Fundació Jericó, la Fundació Entre Tots i per al Bé de Tothom (Llars del Seminari) i Sant Joan de Déu Terres de Lleida.

TORTOSA

Segona fase de la restauració de la coberta de l'absis de la catedral de Tortosa

El 22 d'octubre, a l'interior de l'absis de la catedral de Santa Maria de Tortosa, va tenir lloc la roda de premsa d'inici dels treballs de la segona fase de la restauració dels elements arquitectònics i escultòrics de la coberta de l'absis. Ara, la intervenció s'ampliarà a la resta de crugies i a la torre de Santa Caterina, amb l'objectiu de restaurar i consolidar els elements de pedra, especialment els decoratius i escultòrics.

SANT FELIU DE LLOBREGAT

Xabier Gómez, germà honorífic de la Germandat del Crist de la Pau

El bisbe Xabier ha rebut la medalla com a germà honorífic de la Germandat del Crist de la Pau de Castelldefels. Ha estat durant una cerimònia emmarcada en el 40è aniversari de la germandat que ha estat presidida pel bisbe de Sant Feliu de Llobregat i durant la qual fra Xabier Gómez ha predicat sobre la pau de Jesús d'un cor pacífic i del perdó.

TARRAGONA

Homenatge a Mn. Joan Magí

L'aula magna del Seminari Casa de Cultura es va omplir el dia 23 d'octubre amb motiu de l'acte d'homenatge a Mn. Joan Magí, biblista que enguany ha celebrat el norantè aniversari. L'acte, organitzat per l'Associació Bíblica de Catalunya i l'arquebisbat de Tarragona, va ser conduït per Andreu Muñoz, delegat diocesà per a la Cultura.

SOLSONA

El bisbe Francesc participa en el Jubileu dels equips sinodals

Del 24 al 26 d'octubre va tenir lloc a Roma el Jubileu dels equips sinodals i dels organismes de participació. El bisbe Francesc Conesa, responsable de la CEE per a la fase d'aplicació del Sínode, hi va participar juntament amb un petit grup diocesà format per membres de consells diocesans. Aquest Jubileu va consistir en un encontre-diàleg amb el papa Lleó, una jornada de tallers i seminaris i la solemne eucaristia presidida pel Sant Pare.

**ANDREA DE CARLOS
BUJÁN**

Professora del Departament
d'Educació i Humanitats de la
Universitat CEU Abat Oliba

AULA EDUCATIVA

Humor a l'aula: una agulla per teixir complicitats

El procés educatiu demana un clima de confiança, afecte i reconeixement mutu

Cada tarda, al costat de la finestra, la meua àvia fa precioses combinacions amb ganxet. Entre els dits subjecta una agulla amb un petit ganxo corbat que, puntada a puntada, crea un entramat de formes i colors. Igualment, cada dia, al costat de l'alumnat, el professorat teixeix complicitats que fomenten vincles afectius, imprescindibles tant en el quefer educatiu com en el fil vital.

Aristòtil va assenyalar la necessitat de pertinença a una comunitat com a condició natural i ineludible de l'ésser humà. La nostra dimensió social implica no només viure al costat dels altres per satisfer necessitats materials o de supervivència, sinó també teixir una xarxa de relacions interpersonals que aportin significat i sentit a la nostra existència. Aquesta realitat no es pot deslligar del teixit escolar.

El procés educatiu demana un clima de confiança, afecte i reconeixement mutu. Per consegüent, resulta essencial cercar estratègies que fomentin vincles interpersonals entre educadors i educands i entre els educands entre ells. Sota aquest prisma, l'humor positiu és una agulla especial que pot anar entrelligant els diferents fils per convertir l'espai escolar en una xarxa de lligams interpersonals que afavoreixin el desenvolupament personal i social.

En nombroses investigacions s'ha demostrat una associació entre humor positiu i vincles afectius. L'humor positiu és eminentment relacional, perquè tots els seus elements (cognitius, emocionals i expressius o conductuals) posseeixen dimensions i funcions socials. En un primer moment, pot ser un aliat per trencar el gel i reduir distàncies, un catalitzador per connectar inicialment. Més

endavant, és possible fer-lo servir com a una eina per augmentar la proximitat i la convivència afectiva entre persones i, per això, per millorar i reforçar vincles interpersonals ja existents. Així mateix, a nivell grupal, es relaciona amb la promoció i l'enfortiment de sentiments de cohesió i identitat compartida.

L'humor positiu, vinculat a emocions i estats d'ànim positius, pretén provocar rialles que no facin mal, és a dir, inofensives. Així, es proposa el seu ús com a recurs relacional, comunicatiu i pedagògic, orientat a la consecució d'un bon ambient educatiu i d'unes dinàmiques interpersonals que promoguin l'empatia, confiança i acceptació i redueixin tensions i conflictes. No deixem d'aprofitar aquest petit ganxo corbat, perquè, com va apuntar l'humorista Phyllis Diller, "el somriure és una línia corba que ho redreça tot". ■

SALVADOR MANICH

President del Centre de
Preparació per al Matrimoni

FAMÍLIA, ESGLÉSIA DOMÈSTICA

Apropar l'Eucaristia a les famílies

L'eucaristia que avui no té nens, demà no tindrà joves
i a la llarga no tindrà comunitat

Aquest estiu vaig tenir l'oportunitat de visitar la mesquita de Süleymaniye Camii a la ciutat d'Istanbul. És un edifici magnífic, d'una sola nau amb una gran cúpula, el terra està cobert completament per una catifa decorada en to vermellós. El mihrab (lloc que indica la direcció de la Meca) està ricament adornat. En diferents punts es troben penjats quadres amb escrits de l'Alcorà en àrab. Sent divendres al capvespre vaig poder contemplar la pregària del *salat al-maghrib*. Em van cridar força l'atenció dues coses que m'han fet pensar en les nostres celebracions eucarístiques.

En el moment de la pregària, tots els homes que hi assistien ho feien en un grup compacte, darrere de l'imam. Ocupaven un petit espai del gran edifici just davant del mihrab. Pregaven tots junts donant un sentit de comunitat molt visible. En la resta de l'enorme espai diàfan uns

nens, tres o quatre, jugaven. Corrien, es perseguien, reien, queien per terra. Esmorteïts per la gran catifa no feien massa soroll, però xocava veure el contrast entre els orants i els juganers. Vaig preguntar a un dels vigilants si no molestaven i em va contestar amb tota naturalitat: "Són nens i fan coses de nens. Fins que no fan catorze anys no estan obligats a pregar." He de reconèixer que la resposta em va sorprendre i em va provocar una certa enveja.

Fa dies que dono voltes a la idea de com es podria naturalitzar el comportament juganer dels nens dins de les nostres celebracions eucarístiques i confesso que no hi he trobat la solució. Per experiència pròpia he de dir que quan teníem els nens petits sovint havíem de fer mans i mànigues per poder assistir a l'eucaristia. La sensació de "molestar" era un dels grans frens. Sovint anàvem a l'eucaristia per separat, i un de nosaltres dos es quedava a casa amb els nens.

Dins de la gran comunitat de creients les famílies són les parts constituents més petites. L'eucaristia és la celebració on es fa present la gran comunitat de manera més visible. Haver de desmuntar la petita comunitat cristiana per poder assistir a la celebració de la gran comunitat no té cap sentit. Caldria trobar la fórmula perquè en les celebracions eucarístiques poguessin assistir les famílies: avis, pares, nets, besnets, on es pogués celebrar i compartir la paraula, el cos de Crist i el joc dels nens amb naturalitat. On els nens poguessin fer de nens i els grans poguessin pregar en i com a comunitat.

Hi ha parròquies on s'habilita un servei de guarderia per als nens. Està bé, però penso que això continua separant les famílies. Per a un nen la força que té veure i sentir és insuperable. Caldria trobar aquesta fórmula, perquè l'eucaristia que avui no té nens, demà no tindrà joves i a la llarga no tindrà comunitat. ■

Roberto Jaramillo, secretari de Justícia Social i Ecologia de la Companyia de Jesús

“EL CRIT DEL POBRE ÉS UNA DENÚNCIA CONTRA LA NOSTRA MANERA DE VIURE”

ROSA MARÍA JANÉ CHUECA

Un dels temes que preocupen la Companyia de Jesús és la promoció de la justícia i la cura de la creació. Aquest és el primer cop que els jesuïtes participen, amb una certa organització internacional, en la COP30. A punt de començar aquesta cimera, parlem amb el secretari de Justícia Social i Ecologia de la Companyia de Jesús, Roberto Jaramillo, s.j.

“Si no s’hagués signat l’Acord de París, el planeta estaria molt pitjor del que està actualment”

Quin valor tenen les COP?

Si no s’hagués signat l’Acord de París, el planeta estaria molt pitjor del que està actualment. Els fóruns multilaterals són importants per establir fites i compromisos internacionals. A la COP del clima hi ha interessos contraposats i els lobbistes dels combustibles fòssils i de la mineria industrial, de l’agricultura i ramaderia intensives i extensives, de les grans corporacions que representen sectors com el transport, l’energia, la comunicació, el sector tèxtil i, sobretot, el sector alimentari, tenen grans capacitats i poders. Són la majoria, però no són els únics presents: la comunitat científica hi és, organitzacions de la societat civil i també representants de diverses fes religioses i Esglésies. Per això necessitem ser-hi: no només per conèixer qui són i poder argumentar i defensar una posició ètica que respecti, valori i faci un ús racional de tots els mitjans de vida del planeta, sinó també per

dialogar, entendre posicions, apropar voluntats i mirar de treure’n el millor, d’aquests espais. És clar que el treball “al carrer” és fonamental.

Quines són les expectatives en relació amb aquesta COP del Brasil?

He de ser sincer: tendeixo a ser pessimista pel que fa al balanç final. Però el que s’aconsegueixi en termes de perdó del deute als països pobres, de reforç del fons de pèrdues i danys, d’avanç en una transició energètica no només neta, sinó justa, i en termes de la creació de sistemes d’alimentació que, respectant la sobirania alimentària, es basin en pràctiques agroecològiques... tot el que s’aconsegueixi en aquest sentit és un guany. El Brasil té l’oportunitat de marcar una diferència especialment en els dos últims objectius.

Com es farà present la veu de l’Església?

No estem preparats per intervenir en assemblees tan complexes ni negociacions com aquesta. Aquests són

Roberto Jaramillo convida a pensar i actuar de cara al bé comú.

processos que suposen anys de conreu, de preparació, de negociació. De manera que les intervencions que fem resulten una mica “epicals” i amb un abast molt limitat. Gairebé, diria jo, de caràcter educatiu intern. Que ja és un èxit! En relació amb els jesuïtes, alguns dels nostres —sacerdots o laics que treballen amb nosaltres— seran dins de la zona blava i d’altres a la zona verda o en les activitats exteriors (zona acolorida). Juntament amb molts altres organismes de la vida religiosa, especialment amb la Unió Internacional de Superiores Religioses i amb la Unió de Superiors Religiosos, així com amb Vivat International, Franciscans International i altres organitzacions d’Església hem estat divulgant i mirant de posicionar les nostres demandes i propostes que podeu trobar a www.ecojesuit.com/cop30campaign. S’ha desenvolupat un procés de conscienciació i preparació interna amb la producció de pòdcasts setmanals, una guia de pre-

gàries i celebracions litúrgiques per acompanyar la celebració de la COP i una campanya molt bonica de participació d’infants i adolescents en la qual han escrit “cartes a la terra” per mostrar als representants i negociadors els seus somnis pel que fa a la cura de la casa comuna i la nostra participació en ella.

És una llàstima que en aquesta edició de la COP30 no hagi estat possible organitzar el Pavelló de la Fe, que va ser sufragat pels germans musulmans en les dues darreres edicions de la COP. Però l’Església del Brasil, i d’Amèrica Llatina, hi ha estat molt present, sobretot pel document promulgat en conjunt del CELAM amb la conferència de bisbes d’Àsia i d’Àfrica, en el qual fan una presentació molt clara i desafiant (veritablement profètica) dels reptes pel que fa a la cura del planeta.

A quins reptes globals ha de fer front la humanitat?

Crec que hi ha tres reptes fo-

namentals: el del canvi climàtic és pragmàtic. El de la misèria i exclusió d’una grandíssima i majoritària part de la població és el segon: pel que fa a alimentació, energia, desenvolupament tecnològic dels serveis bàsics i de les possibilitats d’educació i desenvolupament. El tercer és el repte de la solidaritat i de la consciència que som una única espècie humana sobre la Terra i que si no hi participem tots (amb responsabilitat i capacitats diferenciades), el final arribarà si no actuem de manera ràpida i decidida. Per això calen ressorts ètics, responsabilitat moral.

La justícia climàtica, en què s’ha de basar?

La base fonamental es troba en el destí universal dels béns de la creació i l’exigència de pensar i actuar conforme al bé comú, en primer lloc. En segon lloc, es basa en el principi de responsabilitats diferenciades i en el principi de la subsidiarietat, en la urgència de reconèixer histò-

“La solidaritat universal neix de la indignació personal davant del dolor de l'altre i de la mare terra”

“Hi ha molta gent inspirada per l'encíclica del papa Francesc fent coses meravelloses”

ricament i moralment tant el deute adquirit com la diferència de recursos disponibles, d'una banda i, de l'altra, la urgència de reconèixer i respectar les diferències culturals (també religioses) i “l'agència” de tots els actors implicats. En tercer lloc, hi ha una aportació fonamental en tot aquest procés a partir de la *Laudato Si'* i de la reflexió antropològica actual: la justícia climàtica ens situa als éssers humans com una espècie particularment responsable (amb deures més grans) però amb els mateixos drets de totes i cadascuna de les creatures de la terra. Tot i que això els sembli estrany a algunes persones, el dret de tots els éssers creats a existir i a fer-ho dignament ha de ser respectat.

Per on han de començar els canvis?

Cal començar per l'educació, no només d'infants i adolescents: per la reeducació de tothom. Per la presa i ampliació de la consciència pròpia. Només qui se sent creatura igual a les altres creatures (per petites que siguin) sap valorar i donar lloc a l'altra creatura (per insignificant que sembli) en el conjunt del cosmos, de la

creació, del medi ambient, del seu entorn. Són canvis que poden implicar una generació o potser diverses. Llàstima que ens n'hàgim adonat tan tard, perquè tenim el risc de no poder comptar amb moltes altres generacions en el futur.

No es tracta només de canvis personals o interns; cal que sapiguem trobar camins per institucionalitzar, per normalitzar un altre tipus de relacions amb “allò creat” i donar-li forma en institucions que funcionin d'una manera diferent: a les escoles, a les famílies, a les esglésies, però també als centres comercials, a les dependències del govern, a les Esglésies, als aeroports, etc. Grans canvis es donaran, però ens cal ser més agosarats.

És important destacar el fet que hi ha societats en les quals aquests canvis compten amb els mitjans i recursos per ser desenvolupats. Però cal que aquestes societats més avançades, més riques, amb més recursos econòmics, tecnològics, educatius, sàpiguen compartir la seva riquesa i les seves possibilitats amb nacions i pobles que no poden dedicar la mateixa quantitat i qualitat de recursos

Rafael Medelima/COP30

Campanya de reforestació de la Serra de Vulcão, a Rio de Janeiro, l'agost passat.

a la seva pròpia transformació. O ens salvem tots (anant al mateix vaixell) o els que viatgen en coberta finalment s'ofegaran juntament amb els que viatgen a les cabines i a les galeries de la part baixa de la nau. Sense solidaritat universal no hi ha salvació per al globus terraqüi.

El nostre món cada vegada està més fragmentat i polaritzat, com es pot treballar per una solidaritat universal?

Les accions i decisions locals (i regionals) cal fer-les dialogant amb altres (persones i institucions) amb les quals hi ha objectius comuns, tot i que no siguem idèntics. Almenys hi ha dues claus indispensables perquè puguem parlar veritablement de *solidaritat universal*: en primer lloc, escoltar el crit dels pobres, cosa que implica reconèixer-ne la dignitat i patiment. Deixar que el pobre (l'immigrant, el pres, el malalt, el marginalitat, l'explotat, el violentat...) parli, cridi, denunciï, escandalitzi. Això no és fàcil perquè el seu crit és una denúncia contra la nostra manera de viure. Cal humilitat i compassió.

I, en segon lloc, deixar-se qüesti-

onar per ells. La solidaritat universal no neix als palaus ni a les taules de "negociació" dels poderosos, sinó de la indignació personal davant del dolor de l'altre i de la mare terra: i allà neix el canvi, la transformació, la *metanoia*. Es tracta d'un mobilitzador de la transformació interior personal i col·lectiva; no només una estratègia de salvació comuna. Educació i espiritualitat són dues sortides indispensables; tot i que n'hi ha moltes d'altres que també són necessàries.

Com valora l'actualitat de la *Laudato Si'*?

La millor valoració és l'exhortació que va haver d'escriure Francesc: *Laudate Deum*. Hi ha molta gent inspirada per l'encíclica del papa Francesc fent coses meravelloses arreu del món per rescatar, defensar i promoure la cura de la casa comuna des d'una perspectiva d'ecologia integral. Però encara les estructures que dominen el mercat, les finances i les polítiques acrítiques internacionals estan dominades per una lògica tecnocràtica, finançarista i deshumanitzant que s'enfronta als reptes de la cura dels altres, del planeta i, en

general, de la vida, amb criteris purament utilitaristes. Això no vol dir que no celebri els esforços d'algunes autoritats i persones destacades per col·locar el debat ètic per sobre de les consideracions pragmàtiques. Em temo que en la major part dels grups on es debaten mesures universals per remeiar o contenir el canvi climàtic, textos com *Laudato Si'* i d'altres només són "una salutació a la bandera". Però aquí vull concloure amb un poema d'un altre gran intel·lectual i militant brasiler, Darcy Ribeiro, i fer meves les seves paraules: "Em vaig posar del costat dels indis i em van derrotar. Em vaig posar del costat dels negres i em van derrotar. Em vaig posar del costat dels camperols i em van derrotar. Em vaig posar del costat dels obrers i em van derrotar. Em vaig posar del costat dels pobres i em van derrotar. Em vaig posar del costat dels perseguits i em van derrotar. Em vaig posar del costat dels discriminats i em van derrotar. Em vaig posar del costat dels febles i em van derrotar. Però mai no em vaig posar del costat dels qui em van vèncer. Aquesta és la meua victòria." ■

Cadira pujaescales FARRÉ

☎ 93 817 26 81
📞 609 31 45 00
✉ info@farre.es
🌐 www.farre.es

Si l'Església ha de servir la nostra condició d'homes i dones batejats i ha d'anunciar l'Evangelí, necessita una infraestructura

Una Església de servei

**JOAN PLANELLAS
I BARNOSELL**

Arquebisbe metropolità
de Tarragona i primat

Benvolgudes i benvolguts, més d'una vegada haureu sentit la següent expressió despectiva: "Això de l'Església és un muntatge." L'Església no és un muntatge, però necessita un muntatge. Si l'Església ha de servir la nostra condició d'homes i dones batejats i ha d'anunciar l'Evangelí al món, necessita una infraestructura. Si ha de continuar fent una labor formativa de les persones, necessita mitjans d'ordre material. No són pocs els qui avui es troben al capdavant de les nostres estructures socials que han pouat i après l'esperit i la pràctica del servei en institucions eclesials. De l'acció de l'Església, la societat civil, doncs, també en surt beneficiada.

L'Església té vocació de servei. Avui són molts els reptes pastorals que marquen el camí. N'enumerem alguns: presentar la vida cristiana com la resposta a una vocació de servei; reforçar l'ensenyament religiós i de primer anunci, acompanyat d'una bona catequesi; promoure la importància de la família cristiana i de la vida; enfortir el paper dels laics; donar una resposta adequada al greu escàndol dels abusos; portar a terme una acció social escaient davant dels moments que vivim, esdevenint un far de caritat; promoure la unitat dins les comunitats, essent artesans de fraternitat.

Aquests reptes pastorals necessiten una infraestructura o uns mitjans adients. També en podem enumerar alguns: el personal dedicat de ple a les labors eclesials; els mitjans de comunicació i de transport; el treball organitzat a les parròquies i a les unitats pastorals; el manteniment d'edificis d'un alt valor històric i patrimonial, la majoria destinats al culte o a altres activitats eclesials; els organismes centrals de l'arquebisbat, de la Conferència Episcopal Tarraconense, o de la Conferència Episcopal Espanyola..., tot té el seu cost.

Tot i reduint al màxim els pressupostos, sovint ja ben esquifits, les despeses augmenten cada dia. Surtosament, es compta amb un voluntariat ben nombrós i econòmicament desinteressat que treballa en la catequesi, en l'atenció a tot el referent al culte, a les delegacions diocesanes, o a les organitzacions destinades a la pastoral social, etc. Cal reconèixer la seva disponibilitat generosa. És un bon signe. Però per treballar es necessiten mitjans.

Val a dir que són moltes les persones i famílies que se n'han adonat i que col·laboren econòmicament, ja sigui al llarg de tot l'any, en ocasió de la Jornada d'ajuda a l'Església o "diada de Germanor", de festes religioses o aplecs. I tenen clar que el que la nostra Església comunica i fa no és merament homologable a una aportació econòmica.

En èpoques de crisi i de canvis profunds es fa difícil demanar diners; hom gairebé no gosa. Però, tanmateix, el que demanem és una col·laboració lliure i segons les possibilitats de cadascú. Trucar a la porta de la sinceritat no esgrimeix l'article de cap llei. Gràcies per la vostra atenció i col·laboració.

Ben vostre. ■

Tots aquells que d'una manera o altra formem de manera activa l'Església som cridats a viure la nostra fe des de la corresponsabilitat

“El zel del vostre temple em consumia” (Jn 2,17)

FRA OCTAVI
Bisbe de Girona

Celebrem aquest diumenge la festa de la Dedicació de la basílica de Sant Joan del Laterà, la catedral de Roma i seu, per tant, del seu bisbe. Una festa que és signe d'unió amb el Sant Pare i de comunió amb el conjunt de l'Església universal.

“La comunió a la qual el Senyor ens crida és una harmonia de veus i rostres, no anul·la la llibertat de cadascun”: ens ho deia el papa Lleó XIV durant la solemnitat dels apòstols sant Pere i sant Pau. Paraules com: signe visible i eficaç de salvació, comunió o sinodalitat, representen conceptes diversos referits a una mateixa realitat eclesial en la qual sant Joan Pau II, Benet XVI i Francesc han

anat posant l'accent tot desenvolupant l'eclesiologia del Concili Vaticà II. Ara el papa Lleó XIV posa l'accent de manera especial en la idea de la unitat.

Tot plegat constitueix el ric llegat del magisteri de l'Església que s'ha anat forjant al llarg dels segles i que esdevé un corpus doctrinal sempre inacabat i sempre en elaboració, i alhora unit en tot moment històric per un mateix fil conductor: Crist. Aquesta fidelitat a Crist, al llegat apostòlic i al magisteri inspirat per l'Esperit Sant, art i part en la fundació i la vida de l'Església de Crist que camina cap al Pare, és el que ens uneix a tots els fidels. Certament, vivim aquesta pertinença a l'Església, que és com un sacrament en paraules de la constitució *Lumen gentium*, des de la diversitat, com la visquem Pere i Pau, però ben conscients de formar una única realitat sempre viva i sempre en camí.

Aquesta diversitat s'expressa també en la multiplicitat de ministres i de serveis, alguns de sacramentals, d'altres dirigits a aspectes concrets del dia a dia de l'Església. Tots ells són necessaris per viure aquesta comunió i aquesta sinodalitat de la qual ens han parlat Benet

XVI i Francesc, i ens cal viure'ls amb una consciència d'eclesialitat i de responsabilitat. El principi de la subsidiarietat és un concepte clau en la Doctrina Social de l'Església, que ens convida a l'autoresponsabilitat i a la col·laboració en les tasques de l'Església en els seus diferents nivells: parroquial, diocesà i universal.

Preveres, diaques, ministres de la paraula, catequistes, membres dels consells parroquials, religiosos i religioses, i tots aquells que d'una manera o altra formem de manera activa l'Església, som cridats a viure la nostra fe des de la corresponsabilitat. I encara més, no podem oblidar els que per una o altra raó s'han allunyat de l'Església o de la pràctica dels sacraments, ni tampoc els que no coneixen Crist, l'ignoren o fins i tot el rebutgen, i que constitueixen el repte de la tasca evangelitzadora.

L'Església va néixer amb vocació d'universalitat, de catolicitat, i està a les nostres mans que així continuï essent; hi ajudarem vivint la nostra fe en comunitat i solidaritat. En paraules de sant Joan Pau II: “L'Església és el signe de la salvació realitzada per Crist i destinada a tots els homes mitjançant l'obra de l'Esperit Sant” (27 de novembre de 1991). ■

CONSULTORI BÍBLIC

Quin sentit té la revelació del nom de Déu?

PILAR CASALS

Biblista i egiptòloga

“Llavors Déu digué a Moisès: ‘Jo soc el qui soc.’ I afegí: ‘Digues als israelites: Jo soc m’envia a vosaltres’” (Ex 3,14).

La revelació del nom de Déu es troba emmarcada en el relat de la vocació de Moisès (Ex 3,1-4,17), en la seva crida per part de Déu. El mateix nom n’evoca el misteri, ja que no es tracta d’un substantiu, sinó d’una forma verbal del verb “ser”, que n’accentua el caràcter programàtic i relacional. Déu es revela a través de la seva essència d’existència, una existència sempre present; d’aquí l’afirmació “Jo soc el qui soc”. És interessant remarcar com el seu nom conté el dinamisme de passat, present i futur, marcant la seva manera de relacionar-se, no en abstracte, sinó fent-se trobada en la història, i és que el nom conjumina el respecte a la seva manifestació i, alhora, a la seva inefabilitat. És aquesta consciència davant del misteri la que farà que es deixi de pronunciar-ne el nom, referint-s’hi com a *Adonai*, “Senyor”.

El nom de l’Emmanuel, “Déu amb nosaltres”, hi està en sintonia; un Emmanuel que trobarà la seva revelació definitiva en Jesús, el Crist. Aquest lligam, aquesta consciència de connexió profunda es troba en els relats evangèlics. Així, l’evangelista Joan, en l’escena amb la samaritana, fa servir l’expressió “Jo soc” (Jn 4,26) com a revelació de l’autèntica naturalesa de Jesús, connectant-nos amb l’escena de l’esbarzer i confessant que Jesús és Déu. És més, aquesta afirmació és visible a través de la confessió constant de Jesús com a Senyor per part dels primers cristians. Confessar Jesús com a Senyor és confessar que és el rostre humà de Déu, d’aquest Déu sempre present (Ap 1,8) que s’ha encarnat en la nostra història.

PER A CONSULTES:

redaccio@catalunyacristiana.cat

COMENTARI DE LA PARAULA

És en nosaltres on Déu habita

P. LLUC TORCAL

Monjo de Poblet

Il·lustració: Glòria Monés

L’Evangeli d’aquesta festa parla de destrucció: “Destruïu aquest santuari i jo el reconstruiré en tres dies.” Paraules que neixen del zel de Jesús per la casa del seu Pare, un zel que el consumia internament, i pel qual, amb l’ajuda d’un fuet, com un riu desbordat, tragué del temple venedors i canvistes. El gest, el signe i les paraules del Mestre no foren compreses, perquè els seus concitadans es pensaven que parlava del Temple que ells havien tardat tants anys a construir, quan ell parlava del santuari del seu cos. Contrast entre destruir i construir, entre mort i vida.

Celebrant avui la festa de la dedicació de l’Església de Sant Joan del Laterà, la mare de totes les esglésies, no celebrem la festa d’unes pedres formant un edifici, que pot acabar sent destruït, sinó que celebrem la construcció d’aquell altre edifici construït per Déu, que té per fonament Jesucrist, posat pels apòstols, i que d’altres continuen construint. Un edifici, l’Església, indestructible perquè és el temple de Déu. Un edifici que, essent el temple on habita l’Esperit Sant, vessa vida i saneja la salaror del mal per tot arreu on s’edifica.

Construcció i vida, no feta per mans d’homes ni provinent de l’home, sinó feta amb les mans de Déu, és a dir, del seu Fill (ell es referia al santuari del seu cos) i del seu Esperit (l’Esperit de Déu que habita en nosaltres). Aquesta és la veritable Església, el veritable temple sagrat de Déu; i, aquest temple, som nosaltres.

És en nosaltres on Déu habita; som nosaltres que formem el cos de Crist reconstruït en tres dies, som nosaltres que som el Temple de l’Esperit Sant. I les esglésies que construïm amb pedres són el receptacle concret on l’Església es troba per celebrar els misteris de la nostra salvació. Per això, dediquem i consagrem l’església de pedra, perquè esdevingui espai sagrat capaç de reunir l’Església i de celebrar el misteri eucarístic, que fa present el Crist entre nosaltres.

Deixem-nos, doncs, construir com a Església sent dòcils a l’Esperit que dona vida, abandonant el mercadeig dels nostres egoismes i tancaments que ofeguen la casa de Déu, per tal de poder oferir llum, vida i amor en un món que, cada vegada més, mostra el seu poder destructor. ■

Dedicació de la basílica de Sant Joan del Laterà

Lectura primera

Ez 47,1-2.8-9.12

Vaig veure que naixia aigua del lloc sant. Tothom a qui arriba aquesta aigua se salva

Lectura del profeta Ezequiel

En aquells dies, l'àngel em va fer tornar a l'entrada del santuari, i vaig veure que sota el llindar del santuari que mira a orient naixia, al costat dret, una font d'aigua, i s'escolava cap a l'orient, passant a l'esquerra de l'altar. Em va fer sortir per la porta del nord, em va conduir per fora fins a l'exterior de la porta que mira a l'orient, i vaig veure que l'aigua rajava del costat dret. Llavors em digué: "Aquesta aigua corre per les valls orientals, baixa a l'Arabà i desemboca a la mar Morta. Entra dins les aigües salades i les saneja. A tot arreu on penetrarà l'aigua d'aquest riu, hi viurà tota mena d'animals que nedden dintre l'aigua, i el peix serà molt abundant, perquè on arribi aquesta aigua, la mar serà sanejada. Allà on arribi l'aigua del riu, tot viurà. A banda i banda del riu creixerà tota mena d'arbres fruiters. No perdran mai la fulla i sempre tindran fruit. Cada mes donaran fruits primerencs, perquè l'aigua que els rega neix del lloc sant. Els seus fruits donaran aliment, i les seves fulles seran un remei."

Evangelí

Jn 2,13-22

Ell es referia al santuari del seu cos

Lectura de l'evangelí segons sant Joan

Quan s'acostava la pasqua dels jueus, Jesús pujà a Jerusalem, i trobà al

Salm

45

Déu ens és un castell de refugi, una defensa ferma en hores de perill. No temem res, quan se somou la terra, quan les muntanyes s'enfonsen dins el mar. R.

R. Els braços d'un riu alegren la ciutat de Déu, la mansió més sagrada de l'Altíssim.

Els braços d'un riu alegren la ciutat de Déu, la mansió més sagrada de l'Altíssim. Déu hi és al mig, es manté ferma, Déu la defensa abans que apunti el dia. R.

El Senyor de l'univers és amb nosaltres, la nostra muralla és el Déu de Jacob. Veniu, mireu les gestes del Senyor, les meravelles que fa sobre la terra. A tot arreu ha fet cessar els combats. R.

temple els venedors de vedells, moltons i coloms i els canvistes asseguts. Llavors es va fer un fuet de cordes, i els tragué tots, moltons i vedells, a fora del temple, escampà la moneda dels canvistes i els bolcà les taules, i digué als venedors de coloms: "Traieu això d'aquí, no convertiu en mercat la casa del meu Pare." Els deixebles recordaren allò que diu l'Escriptura: "El zel del vostre temple em consumia." Llavors els jueus el van inter-

Lectura segona

1C 3,9b-13.16-17

Sou temple de Déu

Lectura de la primera carta de sant Pau als cristians de Corint

Germans, vosaltres sou un edifici construït per Déu. Jo, com a bon arquitecte, amb la gràcia que Déu m'ha donat, he posat el fonament, i d'altres continuen construint. Que cadascú miri bé com construeix. De fonament, ningú no en pot posar cap altre que el que està posat: Jesucrist. No sabeu que sou un temple de Déu i que l'Esperit de Déu habita en vosaltres? Si algú profana el temple de Déu, Déu li'n demanarà compte, perquè el temple de Déu és sagrat, i aquest temple sou vosaltres.

Al·leluia

Diu el Senyor: He escollit aquest temple i l'he consagrat perquè porti per sempre el meu nom.

rogar: "Quin senyal ens dones que t'autoritzi a fer això?" Jesús els contestà: "Destruïu aquest santuari i jo el reconstruiré en tres dies." Els jueus respongueren: "Fa quaranta-sis anys que treballen en la seva construcció, i tu el vols reconstruir en tres dies?" Però ell es referia al santuari del seu cos. Quan Jesús ressuscità d'entre els morts, els deixebles recordaren que ell deia això, i cregueren en l'Escriptura i en aquesta paraula de Jesús. ■

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

CICLE LITÚRGIC C; FERIAI I
TEMPS DE DURANT L'ANY
SALTERI: SETMANA 4

Novembre

9. DIUMENGE

Dedicació de la basílica del Laterà (F), *Blanc*. Lectures: Ezequiel 47,1-2.8-9.12 / Salm 45 / 1 Corintis 3,9b-11.16-17 / Joan 2,13-22
SANTORAL: Teodor, mr.

10. DILLUNS

Sant Lleó el Gran, p. i Dr. de l'Església (MO), *Blanc*. Lectures: Saviesa 1,1-7 / Salm 138 / Lluc 17,1-6. A Solsona: **Dedicació de l'església catedral** (S i F), *Blanc*.
SANTORAL: Andreu Avel·lí, prev.; Teopista, vg.; Tiberi, mr.

11. DIMARTS

Sant Martí de Tours, b. (MO), *Blanc*. Lectures: Saviesa 2,23-3,9 / Salm 33 / Lluc 17,7-10
SANTORAL: Menna, mr.; Teodor l'Estudita, ab.

12. DIMECRES

Sant Josafat, b. i mr. (MO), *Vermell*. Lectures: Saviesa 6,2-12 / Salm 81 / Lluc 17,11-19

SANTORAL: Emilià de la Cogolla, erm.

13. DIJOUS

Fèria, *Verd*. O bé, **Sant Leandre, b.** (ML), *Blanc*. Lectures: Saviesa 7,22-8,1 / Salm 118 / Lluc 17,20-25
SANTORAL: Dídac d'Alcalà, rel.; Ennata, vg.; Estanislau de Kostka, rel.; Homobò, Nicolau I el Gran, p.

14. DIVENDRES

Fèria, *Verd*. Lectures: Saviesa 13,1-9 / Salm 18 / Lluc 17,26-37. A Solsona: **Sant Lleó el Gran, p. i Dr. de l'Església** (MO), *Blanc*
SANTORAL: Esteve Teodor Cuénot, b. i mr.; Josep Pignatelli, prev.; Serapi, mr.; Veneranda, vg.

15. DISSABTE

Del dissabte, Verd. O bé, **Sant Albert el Gran, b. i Dr. de l'Església** (ML), *Blanc*. O bé, **Memòria de Santa Maria en dissabte** (ML), *Blanc*. Lectures: Saviesa 18,14-16;19,6-9 / Salm 104 / Lluc 18,1-8
SANTORAL: Eugeni, b.; Leopold, rei

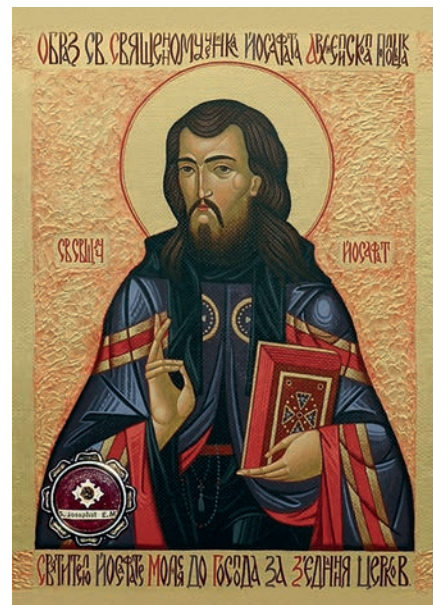

El Sant 12 de novembre

Sant Josafat, màrtir per la unitat de l'Església

Josafat Kunsevich, nascut a Ucraïna entre 1580 i 1584, era encara un nen quan tingué lloc el Sínode de Brest-Litovsk (1595-96), que, impulsat pel metropolità de Kíiv i cinc bisbes ortodoxos més, volia la reunificació de l'Església ortodoxa amb Roma. Molts cristians de la zona no van acceptar la decisió, i els conflictes derivaren en violència per part de totes dues parts. Josafat defensà la pau cristiana, i per això és considerat un màrtir per la unitat de l'Església. El sant entrà al monestir de Vílnius, a Lituània, el 1604. Allí trobà un amic i aliat, Rutsky, amb qui planificà la reunificació amb Roma i la reforma monàstica. El 1617 fou nomenat bisbe

de Vitebsk, i després de Polotsk (actual Bielorússia), on, en només tres anys, reconstruí una Església que es trobava en decadència. Tot i els seus esforços, els ortodoxos que defensaven la separació amb Roma no el van acceptar mai, i establiren els seus propis bisbes. Això va fer que part de la població es revoltés contra Josafat. El 12 de novembre de 1623, una turba atacà la casa seva i el van assassinar. La seva mort acabà generant compassió i suport públic cap als catòlics i la unitat. Fins i tot el seu rival, Meleti Smotritski, es reconcilià amb el Vaticà. El 1867, Josafat fou canonitzat per Roma, i és el primer sant de l'Església oriental reconegut formalment.

MERCÈ
SOLÉ

msoletey@gmail.com

Els veritables temples de Déu
no són pas els edificis, sinó cadascun
de nosaltres

El temple i el Temple

La festa d'avui és molt singular i és possible que a la majoria dels cristians els resulti una mica estranya i distant: celebrem la Dedicació de la basílica de Sant Joan del Laterà. És a dir, celebrem la dedicació de la seu del bisbe de Roma, o sigui, la dedicació de la catedral de Roma, tot i que ja sabem prou que el bisbe de Roma viu a Sant Pere del Vaticà. Perquè l'Església de Roma ve a ser la cap de totes les Esglésies. Amb tot, per als veïns de la diòcesi romana, Sant Joan del Laterà continua ben vigent com a catedral. La tradició, a més a més, assegura que el Sant Pare hi celebri en determinades ocasions, exercint pròpiament de bisbe de Roma. I la presa de possessió de la seu per part del nou bisbe té lloc de forma separada de l'inici del ministeri papal.

A aquesta estranyesa cal sumar-hi una altra peculiaritat. La Dedicació de la basílica de Sant Joan del Laterà és considerada una festa. I les festes, habitualment, quan cauen en diumenge cedeixen el seu espai a la celebració dominical que s'escaigui. És una mesura encaminada a donar relleu al diumenge, que vol evitar que la celebració dominical es vagi veient sepultada per la proliferació d'altres celebracions de menor rang. Doncs bé, la Dedicació de Sant

Joan del Laterà és una excepció a aquesta norma litúrgica, dins de les "Festes del Senyor" com ara la Presentació (la Canelera), la Transfiguració i l'Exaltació de la Santa Creu. Aquest any, ens ha passat tres vegades: perquè el 2 de febrer, el 14 de setembre i el 9 de novembre han caigut en diumenge.

La celebració d'aquest diumenge no deixa de ser una mica contradictòria. L'ordenació litúrgica posa en un lloc preeminent un espai de Déu, un espai sagrat, jerarquitzat i molt solemne. I simultàniament, la mateixa ordenació litúrgica escull uns textos que ens recorden insistentment i sense cap mena de dubte que els veritables temples de Déu no són pas els edificis, sinó cadascun de nosaltres. El text d'Ezequiel ens recorda que un santuari és una font d'aigua viva que crea fecunditat per allà on passa; el Salm ens recorda que el veritable castell de refugi és Déu, per damunt de l'aparent solidesa de les muntanyes; Pau recorda als cristians de Corint que "el temple de Déu és sagrat, i aquest temple sou vosaltres" i a l'evangelista (Joan 2,13-22), Jesús substitueix profèticament l'esplendor del temple, per la seva resurrecció. Res tangible, doncs. Jesús mort i ressuscitat és el nou Temple. ■

XII Festa del beat Mn. Andreu Prats a la parròquia dels Pallaresos

La celebració va ser presidida per Mn. Damià Tarragó, rector de la parròquia de Sant Salvador dels Pallaresos.

FRANCESC FERNÁNDEZ

Fotos: Jaume Parés

El diumenge 19 d'octubre va tenir lloc la 12ena celebració de la festa anual del beat Mn. Andreu Prats Barrufet, exrector de la parròquia de Sant Salvador dels Pallaresos, que va comptar amb l'assistència dels familiars del beat vinguts de la població de la Selva del Camp, municipi on va néixer el beat, així com nombrosos fidels que van omplir el temple.

Hi va participar la coral de l'Escola de Música Lautaro, dels Pallaresos, que va interpretar el cant final del *Virolai* dedicat a la Mare de Déu de Montserrat. La festa també va coincidir amb la celebració de l'inici de la catequesi dels infants de la primera comunió i a la qual van assistir acompanyats dels seus familiars i catequistes.

Durant l'acte es va repartir un llibret amb la biografia del beat, realitzada per un veí del poble. La celebració va ser presidida per Mn. Damià Tarragó, com a nou rector de la parròquia, que va elogiar el testimoni de fe i vida del beat Andreu i un exemple a seguir per la seva fidelitat a Crist i l'evangeli.

Finalment, el nou rector va animar els fidels a pregar per demanar la intercessió i ajut del beat amb la lectura conjunta de la pregària dedicada a la seva memòria. ■

El nou rector va animar els fidels a pregar per demanar la intercessió i ajut del beat.

Cartes

Cristianofòbia i antisemitisme

En el món existeix molta cristianofòbia i antisemitisme. En aquest cas, estariem parlant de moltíssims milions de cristians que estan perseguits, reprimits i que no poden practicar lliurement les seves creences; les matances de cristians en alguns països al l'Àfrica en són un exemple, i sols pel simple fet de ser cristians. El mateix podríem dir dels jueus, que fins i tot dintre d'Europa reben constants atacs només pel simple fet de ser jueus.

Sincerament, no podem entendre que fins i tot dins d'Occident no surtin més veus protestant per aquesta realitat. Ens preguntem: per què en aquesta qüestió no es veuen manifestacions en favor de les llibertats i dels drets humans? I dels drets de creences? O això sembla.

Els valors judeocristians formen part dels nostres orígens d'Occident, els quals han tingut un paper molt important en la consolidació de la formació de les nostres democràcies i formes de convivència. Si nosaltres no defensem aquests valors, qui ho farà, doncs?

ÀNGEL TOMÁS COMPAÑÓ

Benvolgut Mn. Miquel Oliveras

Sentim el vuit que ha pogut deixar a Besalú i rodalia, on és molt estimat. Segur que el Sr. Bisbe hi haurà trobat un bon substitut. No saltres, des de Torroella de Montgrí, li donem la benvinguda a la nostra parròquia de Sant Genís.

Al cap d'un any del traspàs al Cel de Mn. Josep Barcons, que el trobem molt a faltar, i després de l'assistència de Mn. Josep Violes i el germà Abelardo fins avui, a qui agraïm molt la seva entrega, volem seguir-lo a vostè com el nostre pastor, ajudant en el que bonament puguem i amb l'ajuda del Senyor.

És realment una gran tasca la que li han encomanat: Torroella, l'Estartit, Ullà, Bellcaire, Albons, Serra de Daró, Gualta, Fontanilles, Sant Iscle, Pals, Begur i Regencós. Realment massa, però segur que, amb la bona gent que hi trobarà, ens podrà guiar.

GENÍS DE TERA DOMÈNECH

PODEU ENVIAR LES CARTES A:
redaccio@catalunyacristiana.cat

CERTIFICATS MÈDICS CARNET DE CONDUIR NÀUTICA I ARMES

CENTRE MÈDIC PLAÇA MOLINA

Dr. Rafael Solanas Anglada

• COTXE, MOTO I CICLOMOTOR • PSICOTÈCNICS
• LLICÈNCIA D'ARMES • LABORALS I ESCOLARS • NÀUTICA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de Catalunya Cristiana tindran un descompte de 20 euros
www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN: Tel. 932 188 826 - Mòbil: 639 474 741
c/ Balmes, 281, entr. 2n - 08006 Barcelona

POSTALS DES D'ANDALUSIA

Visita als cementiris

Novembre aixeca el teló de dues grans celebracions litúrgiques: la solemnitat de Tots Sants i la commemoració dels Fidels Difunts, recordant els nostres éssers estimats i visitant cementiris i columbaris.

Una de les germandats de Còrdova aprofita aquests primers dies de novembre per celebrar un quinari solemne al seu titular, el Crist del Remei d'Ànimes, a la parròquia de Sant Llorenç, recordant els versos que Antonio Gala ens va deixar com a estela de les seves creences més profundes: *"En tu cuerpo desnudo, amor del viento, / beben su palidez las alboradas. Y en tus manos enclavadas, / la luna siega en flor el sentimiento."*

L'altar de culte que la Germandat prepara, resplendeix i brilla per la seva tendresa, la seva delicadesa, la seva sensibilitat confrare, unint fe, esperança i amor, per viure un cristianisme ancorat en la vida i en la història. El Crist d'Ànimes aglutina el més important de la pietat popular, "la proximitat de Déu a l'home", que el poeta Dámaso Alonso, va plasmar en un dels seus poemes més bonics: *"No, Dios mío, Tú, todo: la ola y la ribera. Yo, solo, el junco verde que los vientos agitan en sus orillas grises. Yo, afirmación delgada, —ah, pero concretísima—, terca en su verde: verde. Y, el hombre: yo, tu hombre, oh, tú, mi Dios, mi Dios."* Contemplant el Remei d'Ànimes, brolla la mateixa súplica d'un altre gran poeta, José García Nieto: *"Vas a pasar, Señor, ya sé quién eres; tócame por si no estoy bien despierto... Mírame Tú, Señor, si no te veo."*

Novembre, a tot Andalusia és un mes especialment dedicat als éssers més estimats. Les creences esdevenen pregàries breus, a redós d'una fe, potser adormida, però que nia en el més pregon del cor.

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

“La Llull és més forta i robusta quan travem relacions internes entre tots els socis”

Jordi Riera, director general de la Fundació Blanquerna

**CARME MUNTÉ
MARGALEF**

Fotos: Agustí Codinach

“Estem en disposició de poder inaugurar el nou edifici del Campus de Ciències de la Salut el setembre del 2026”

“Entre tots hem fet història en el sentit que Medicina és el grau més Llull de tots els que ofertem”

Jordi Riera i Romaní, catedràtic d'Educació, està vinculat a la Fundació Blanquerna des de la seva època d'estudiant a l'Escola de Mestres del carrer Marquès de Santa Anna de Barcelona. Posteriorment, a nivell professional, s'hi va implicar com a docent, investigador, vicerector de la Universitat Ramon Llull, degà de la Facultat de Psicologia, Ciències de l'Educació i l'Esport en dos mandats i, des del 2024, director general. A Jordi Riera, que ens rep al seu despatx de la Torre de la Tamarita, li agrada destacar que la seva especialització és la pedagogia social i recordar el primer logotip que va tenir Blanquerna quan es va crear fa més de 75 anys: una pinya. Una manera de posar en valor la identitat d'una institució basada en l'humanisme cristià i cridada a generar comunitat i transformació social.

El curs 2023-2024 Blanquerna va celebrar 75 anys. Què demana la societat a Blanquerna en el moment actual?

La societat demana a Blanquerna que desenvolupi no només la seva activitat acadèmica sinó que també sigui un punt de referència en opinió, presència social, compromís sinodal i establiment d'aliances. La societat necessita institucions que no només parlin de la seva identitat i visió, sinó que també es comprometin en la transformació de la realitat, i nosaltres estem disposats a continuar comprometent-nos socialment. En

un món difús, inestable, gris en alguns moments, on es poden donar per bones moltes teories i missatges que sovint es contradiuen, institucions com Blanquerna han d'aportar mirades serenes i aprofundides que permetin que la gent s'il·lusioni en la construcció del futur.

El compromís de Blanquerna passa ara per la formació de nous metges?

Aquesta és una manera de concretar aquest compromís amb allò que la societat ens demana i posar-nos-hi de cara. Feia molts anys que la gent ens preguntava quan posaríem en marxa el grau en Medicina. Justament per l'enorme respecte que ens suposava estàvem analitzant aquesta possibilitat però no acabàvem de fer el pas final. Les circumstàncies han volgut que, finalment, hàgim fet el pas amb molta maduresa. La percepció social de quin tipus de professional de la salut estem formant ha fet que es generés molta expectativa.

Com han de ser els metges de Blanquerna?

Han de ser metges amb una formació humanística i holística, i compromesos amb la comunitat, que no vegin el qui tenen davant com un pacient sinó com una persona en la seva globalitat, perquè aquesta mirada integral i global és la que també dona molta informació entorn de la salut de les persones o possibles malalties. Tots sabem el vincle entre una possible patologia i moltes dimensions

El Dr. Jordi Riera és catedràtic d'Educació.

de la persona que no surten en un escàner o un TAC. Per tant, abordarem la formació dels futurs metges des d'aquesta perspectiva, alhora que els empoderarem en l'àmbit tecnològic-científic.

Quan serà realitat el nou edifici del campus de Ciències de la Salut a Travessera de Gràcia?

En temps, formes i desenvolupament tècnic, estem en disposició de poder inaugurar el nou edifici el setembre del 2026, coincidint amb l'inici de la formació. Això vol dir que deixarem d'ocupar progressivament l'espai de la residència salesiana Martí-Codolar, que ha estat durant molts anys un magnífic suport al nostre edifici central de Padilla.

Salvador Illa, president de la Generalitat, va parlar d'un increment del 50% de les places del Grau en Medicina fins al 2031. Quantes places ofertarà Blanquerna?

La memòria que vam presentar i que va validar l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya inclou precisament qüestions com les places que volem ofertar, el professorat, les pràctiques dels es-

tudiants i el pla d'estudis. En aquest sentit, la proposta de Blanquerna és poder obrir una primera cohort de 120 estudiants de Medicina en dos grups de seixanta cadascun, en torns complementaris. Gràcies a la gran aliança que hem fet amb set hospitals i centres de salut donarem cobertura a totes les pràctiques per a tots els estudiants al llarg dels sis anys del Grau, amb la possibilitat de continuar ampliant aquesta aliança, amb un element que no és menor, i és que en cap cas no molestem ni interferim en les places que tenen desplegades la resta de graus en medicina del país.

Quin serà el paper del consell assessor, presidit pel Dr. Jaume Padrós?

Tenir el Dr. Jaume Padrós de president del consell assessor és un honor i una garantia d'èxit, perquè és una figura indiscutible i gran coneixedora de la realitat de l'àmbit de la salut del nostre país. Estem acabant de configurar el consell assessor, però ja li avanço que en formaran part noms de reconegut prestigi en l'àmbit de la salut i de la comunicació, perquè és molt important en el món de la

salut el fet de comunicar bé. Serà un consell assessor força actiu en el dia a dia i que anirà fent un seguiment del desplegament del grau.

En una entrevista que li vam fer en el número del 19 d'octubre, la degana de Ciències de la Salut, Montserrat Esquerda, va parlar de "la Medicina de la Llull". Quina és la importància de l'aliança amb les altres institucions de la Universitat Ramon Llull a l'hora de crear i desplegar el grau? Una aliança evident és amb l'Institut Borja de Bioètica?

És clau, perquè quan vam imaginar aquest grau una de les primeres coses que vam tenir clares és que l'haviem de fer en xarxa amb els companys de camí de la Universitat Ramon Llull i, en particular, amb els que tinguessin una especialitat en l'àmbit de la salut. En aquest sentit, hem signat un conveni de col·laboració docent i de recerca amb l'Institut Borja de Bioètica, que liderarà bona part de les matèries que durant el grau es desplegaran al voltant dels dilemes ètics relacionats amb el món de la salut. Són part del projecte, com ho és la Fundació Vidal i Barraquer

en l'àmbit de la salut mental, o La Salle en el de les tecnologies vinculades a la salut, o l'Institut Químic de Sarrià en el de les biociències, o ESADE pel que fa a la gestió de centres clínics i hospitalaris. Entre tots hem fet història en el sentit que és el grau més Llull de tots els graus de la Llull. La rellevància d'una titulació que per primera vegada aplega tantes institucions no s'havia viscut mai a la universitat. La Dr. Esquerda ha liderat una comissió de disseny de pla d'estudis formada per 26 persones, dues per cada institució. La Llull és més forta i robusta quan travem relacions internes entre tots els socis. És la visió que va tenir el cardenal Narcís Jubany quan va fundar la Universitat Ramon Llull a partir de set institucions, cadascuna amb el seu carisma. El grau de medicina és una gosadia raonable que es recolza en la maduresa i evolució de la nostra universitat i de Blanquerna en particular. Les aliances són importants a nivell *intra* però també *extra*, i en aquest sentit voldria destacar les relacions que hem travat amb el món hospitalari i les unitats d'atenció primària per al pràcticum dels estudiants.

La Facultat d'Educació Social i Treball Social Pere Tarrés ha estat una de les últimes incorporacions.

El 21 de març passat vam signar un acord de manera que els estudiants

actuals i futurs poden beneficiar-se de l'alt grau d'especialització de la Fundació Pere Tarrés en el món social i alhora gaudir de tots els avantatges d'una institució universitària amb l'abast i trajectòria de Blanquerna. Ara estem dibuixant nous itineraris de formació que presentarem properament. En aquest sentit, puc anunciar que fruit de l'esforç que estem fent tant des de la Facultat Pere Tarrés com des de les facultats de Blanquerna estan emergint nous itineraris de formació que passen alguns per una doble titulació (per exemple de Treball Social i Psicologia) o per un itinerari de Treball Social i Educació Social amb una especialització que l'acosti al món de l'educació global, la psicologia, l'esport, la salut o la comunicació. Seran itineraris absolutament innovadors que oferirem als estudiants d'Educació Social i Treball Social a partir de l'any vinent.

Hi ha previsió de continuar oferint nous graus?

Sí, i de fet estem tancant el portafolis per als propers dos anys. Amb la incorporació de Medicina completem la Facultat de Ciències de la Salut, que ja ofereix Infermeria, Fisioteràpia, Farmàcia (amb l'IQS), Enginyeria de la Salut (amb La Salle) i Nutrició Humana i Dietètica. El mateix passa amb la Facultat de Psicologia, Ciències de l'Educació i de l'Esport. On sí

que farem una revisió i ampliació de la proposta formativa és a la Facultat de Comunicació i Relacions Internacionals. Puc anunciar que l'equip directiu ja ha plantejat a la Universitat Ramon Llull una revisió dels graus actuals de manera que, per exemple, el Grau en Publicitat, Relacions Públiques i Màrqueting canviarà l'ordre de les disciplines, és a dir, esdevindrà el Grau en Màrqueting, Publicitat i Relacions Públiques. Però és que també puc anunciar la novetat de dos nous graus, en procés de verificació, que volem implementar el setembre del 2027: el Grau en Public Affairs and Governance i el Grau en Film, Drama and Creative Industries.

Tot plegat s'emmarca en l'elaboració del nou marc estratègic 2026-2030 i en un concepte clau: Nexus, en el sentit de fer xarxa.

Blanquerna fixa la mirada cap a la seva aportació a la societat des d'una cohesió interna d'estratègies docents, metodològiques i de compromís. Tots els eixos estratègics de Blanquerna parlaran un mateix llenguatge. Aquest marc estratègic, al qual el patronat ha de donar el vistiplau, preveu 5 eixos: Docència i Formació Integral, Governança i Lideratge, Recerca i Transferència, Relacions institucionals i internacionals, i Comunitat i Identitat. El projecte Nexus proposa avançar a nivell global de Blanquerna cap a una trobada més transversal i harmonitzada del conjunt dels nostres centres. Per exemple, així com teníem diverses unitats d'innovació docent, ara n'hi haurà una de transversal per al conjunt de la institució. Nexus, a nivell metodològic, significa que els alumnes de les diferents disciplines estiguin connectats per tal d'afrontar els reptes des d'una mirada interdisciplinària, intergraus i intergeneracionals. Això vol dir que estem implementant nous espais de Seminari on hi haurà alumnes de diferents graus tant de la mateixa Facultat com de les altres facultats Blanquerna, i també de diferents promocions. Per tant, estem preparant professionals que puguin treballar el dia de demà en equips interprofessionals. Nexus és una coordinada que complementa i posa al dia l'aposta de tota la vida per la màxima personalització de la formació de l'estudiant i per la mirada integral d'aquesta formació. Estem proposant un model que també pot ser d'interès fora de Blanquerna. ■

La seu de la Fundació Blanquerna va ser l'escenari, el dimarts 21 d'octubre, de la signatura d'un conveni de col·laboració entre aquesta institució d'ensenyament universitari i la Fundació Missatge Humà i Cristià, responsable dels mitjans de comunicació Ràdio Estel i "Catalunya Cristiana". La signatura va anar a càrrec del director general de Blanquerna, Jordi Riera i Romaní, i del director de Ràdio Estel i "Catalunya Cristiana", Òscar Martí i Navarro.

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

La física quàntica ha canviat la vida humana en molts aspectes —

Flickr / Andrew "FastLizard4" Adams

La física quàntica va donar lloc a l'invent del làser.

MN. FRANCESC NICOLAU

Professor emèrit de la Facultat de Filosofia de Catalunya

Molta gent pensa que les troballes científiques que s'han anat fet en el món dels àtoms són només curiositats sense conseqüències per a la nostra vida i no és així. Gràcies a les troballes que s'han obtingut del comportament del món atòmic tenim ara moltes eines de gran utilitat. Crec que us plaurà que us en digui alguna cosa.

L'iniciador d'aquesta part de la ciència física va ser l'alemany Werner Heisenberg (1901-1976). Va ser el 1925 que exposava el seu primer

treball sobre mecànica quàntica amb un article que poc després ja el va fer famós. Van seguir altres articles explicant les conseqüències i com la natura física corresponia als seus enunciats obtinguts amb formulació matricial. Molt important va ser el principi d'incertesa que va enunciar el 1927; deia que era impossible obtenir alhora el coneixement de la posició d'una partícula subatòmica i el seu estat energètic. L'any 1932 obtenia el premi Nobel de Física. Moria el 1976 víctima d'un carcinoma de cèl·lules renals. Recordem que havia dit: "Poca ciència allunya de Déu, però molta ciència hi retorna."

Quins van ser els resultats de les seves elucubracions? Encara ara n'estem obtenint. La possibilitat d'entendre els sistemes de partícules, com ell va enunciar, va donar lloc a la que s'ha anomenat primera revolució quàntica: estudiar certs materials en el seu aspecte atòmic va portar, amb l'estudi dels semiconductors, a la construcció

dels transistors. I ja ho sabeu, sense transistors no tindríem ordinadors ni telèfons mòbils. També va ser la física quàntica la que va donar lloc a l'invent del làser, tan útil com sabeu. I també a la ressonància magnètica nuclear, que permet diagnosticar diversos tipus de càncer. I encara hem de mencionar els rellotges atòmics, que es basen en les oscil·lacions de l'àtom de cesi 133 per mesurar el temps, cosa que permet una exactitud de no variar l'hora més d'un segon cada milió d'anys.

Encara hi ha hagut una segona revolució quàntica: els ordinadors quàntics, que processen la informació d'una manera diferent dels ordinadors convencionals. Són molt més ràpids: calculen en 200 segons el que un ordinador clàssic faria en uns deu mil anys. Sense comptar altres perspectives...

Així, doncs, la física quàntica, a més de ser una curiositat, ha estat una font de realitzacions útils a la vida humana. ■

TRADICIONS REMEIERES

Guisats i propietats de la carbassa

Flickr / VasenkaPhotography

La carbassa té notables propietats diürètiques i depuratives.

**FRA VALENTÍ SERRA
DE MANRESA**

Arxiver dels Caputxins

La carbassera fou una planta ja coneguda a Babilònia, però a Occident es popularitzà aquella variant que vingué d'Amèrica (llat., *Curcubita pepo*; cast., *calabaza*). De carbasses i carbassons, n'hi ha tot l'any i, com que la duresa de la seva escorça evita la deshidratació de la polpa, es poden conservar força temps. Per això, la carbassa esdevingué un veritable “tresor de pobres”, especialment durant els àpats del temps de tardor i d'hivern, que és quan les carbasses són més dolces i aptes per fer sopes i guisats.

Els frares caputxins ben aviat van introduir la carbassa en els plats de llur cuina conventual i en solien posar a la sopa per als pobres que servien a la porta del tragi en temps tardoral i hivernal. De notables propietats diürètiques i depuratives, la carbassa porta molta fibra i ajuda al trànsit intestinal. La polpa de la carbassa és un eficient protector de la vista i de la pell, i les sements són força útils per a la pròstata i, alhora, són un poderós vermífic, ja que la llavor de la carbassera expulsa la tènia solitària. En la tradició gastronòmica dels caputxins cal tenir present la utilització del carbassó a la samfaina i a la sopa de verdures (llat., *Curcubita oblonga*; cast., *calabacín*),

essent una hortalissa gens calòrica, amb un alt contingut d'aigua, magnesi i hidrats de carboni, molt estimada en la cuina conventual.

En els plats propis de la cuina caputxina es feu famosa per als àpats de les grans solemnitats la carbassa farcida que els antics frares en deien *relleno*. La carbassa també es pot cuinar gratinada, fregida o bé ofegada. En alguns indrets, especialment a Itàlia, es cuina la flor de carbassó mullada amb cervesa i ben enfarinada, es fregeix amb oli d'oli-va calent i ve de gust menjar-ne en els entrants o aperitius. A l'article vinent us parlaré, si a Déu plau, de les propietats remeieres de l'oli-warda. ■

RICARDO BLÁZQUEZ

Escritos de cristología. Ayer y hoy
BAC, 2025, 256 pàg.

L'autor tracta la figura de Jesús de Natzaret des de diverses perspectives, i se centra en la seva pretensió messiànica i la seva confirmació divina a través de la resurrecció. Explora també la relació intrínseca entre la història i la fe en Jesús.

Llibres més venuts el mes d'OCTUBRE

+claret

LLEÓ XIV

Dilexi te. "T'he estimat"
Editorial Claret

BYUNG-CHUL HAN

Sobre Déu. Pensar amb Simone Weil
Edicions 62

DR. MANUEL SANS SEGARRA

Ego i supraconsciència
Columna Edicions

01

02

03

JAVI CASTILLO RUBIO

El arte de reconocer tu valor
Editorial Desclée De Brouwer, 2025, 160 pàg.

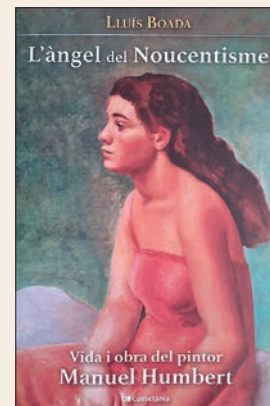
Aquest llibre és una brúixola càlida i propera que guia cap al que és essencial, cap al reconeixement del valor que realment som. Una lectura transformadora que interpel·la el lector i li retorna al cor de la seva pròpia veritat.

SIR ARTHUR CONAN DOYLE

El gos dels Baskerville i La vall de la Por
Viena Edicions, 2025, 112 pàg.

Aquest volum aplega les dues darreres novel·les de sir Arthur Conan Doyle, en què apareix el cèlebre detectiu Sherlock Holmes: *El gos dels Baskerville*, publicada entre el 1901 i el 1902, i *La vall de la Por*, entre el 1914 i el 1915.

LLUÍS BOADA

L'àngel del Noucentisme
Cossetània Edicions, 2025, 495 pàg.

Fruit d'una tesi doctoral, monografia dedicada a la vida i obra del destacat pintor i dibuixant català Manuel Humbert i Esteve, del corrent noucentista. La seva obra està marcada per un ambient calmat i un aire melancòlic. (Ramon Ribera)

CRÍTICA DE TEATRE

El vol del trençalòs

ANDREU
SOTORRA

andreusotorra@gmail.com

La Sala Versus Glòries ha recuperat el gènere musical dels seus inicis. I ho ha fet de la mà de l'emergent companyia Gèminis amb una peça de petit format a partir d'un material literari i testimonial ambientat al Pallars Jussà. Es tracta del relat *Història d'un soldat 1937-1939*, de l'autor Pere Belart, un dels molts joves cridats a la Lleva del Biberó de la Guerra Civil.

L'espectacle musical *Un refugi al sol* crea un pont d'enllaç entre la generació dels padrins que van patir la guerra —la llengua dialectal occidental és un fet important del muntatge— i els joves que pateixen la societat precària actual, amenaçada novament pel feixisme.

Llegenda, fantasia, bruixeria pirinenca, històries de la vora del foc, contes d'esperits, recerca de la pròpia identitat, incertesa entre l'èxit banal del Festival de Benidorm i el projecte musical de futur de dos germans d'arrels pirinenques, però criats a l'urbs, que tenen com a suport i punt de mira la padrina, que es manté ferma en el seu casalot i que té els poders ocults de parlar amb els parents difunts.

Aquesta trama entre *gore* i espiritista, que té a més el trençalòs com una mena de *deus ex machina*, compta

amb una interpretació de la parella formada per Pol Sanuy i Mireia Morera, coautors també del text, les lletres i la música, d'arrel pop i electrònica. Són dos germans en la ficció, acompanyats de la veterana actriu Àssun Planas, en el paper de la padrina, més jovial i descarada que ells.

La crisi existencial del Kai, el germà, toca de ple en el projecte musical de l'Aria, la germana. El Pallars i el refugi de Tremp de la padrina són l'escenari de la fusió dels dos mons oposats però complementaris: l'exposició viral urbana de qual-sevol projecte artístic del segle XXI i les velles històries rurals familiars, recollides en successius dietaris de bagul dels padrins, per acabar en una

mena d'aquellarre oníric on la revolució encara és possible per combatre el virus del feixisme que torna a treure el cap.

Text, lletres, composició musical i interpretació juguen molt a favor d'un espectacle de petit format i d'ambició complexa que hauria de tenir corda per a temps perquè parteix d'una base sòlida que els seus protagonistes recreen, a vegades amb aires *queer*, a vegades amb aires *punk*, però sempre sense complexos i recurrent també a referències populars on ressonen peces com *Margari-deta*, *lleva't de matí*, *En Joan Petit* o *Si tu vas al cel*. Tot plegat promet una bona tardor musical a la Versus Glòries per a espectadors sense fronteres. ■

Assun Planas, Pol Sanuy i Mireia Morera, els tres protagonistes del musical "Un refugi al sol", a la Sala Versus Glòries.

AMB BON HUMOR

"UN REFUGI AL SOL". Basat en *Diari d'un soldat 1937-1939*, de Pere Belart.
 DRAMATÚRGIA: Jumon Erra i Pol Sanuy.
 TEXT: Jumon Erra
 COMPOSICIÓ MUSICAL I LLETRES: Mireia Morera
 INTÈRPRETS: Mireia Morera, Pol Sanuy i Àssun Planas
 Cia. Gèminis. Direcció: Jumon Erra i Pol Sanuy
 Sala Versus Glòries, Barcelona
 Fins al 7 de desembre

CRÍTICA LITERÀRIA

Viatge vers l'alteritat.

JOSEP OTÓN
Escriptor i docent

ELOI ARAN

L'afany inútil dels constructors
Fragmenta Editorial, 2025, 74 pàg.

Dins de la col·lecció Assaltar la Bíblia, amb la qual l'editorial Fragmenta presenta reflexions sobre temes contemporanis a través de la relectura de passatges bíblics, l'Eloi Aran, arquitecte i teòleg, s'endinsa en el significat que avui poden tenir les paraules del Salm 127.

L'autor, especialista en arquitectura sacra, bon coneixedor del pensament actual i molt compromès en la realitat educativa, transcendeix el sentit original de la pregària bíblica per ressituar el missatge sobre la paradoxa de la inutilitat en el context d'un món sotmès a la dictadura del compàs frenètic. Sí, efectivament, la utilitat, la funcionalitat o la dimensió pràctica s'erigeixen com la principal motivació en una societat que promou l'afany del guany. En canvi, el salmista ens presenta l'afany inútil com un àmbit de revelació, un lloc d'espera, una finestra oberta a la profunditat de l'existència.

L'Eloi Aran parteix de vivències personals, familiars, gairebé íntimes per convidar-nos a sortir dels solipsismes autoreferencials i impel·lir-nos a emprendre un viatge vers l'alteritat. Un recorregut que, tot inspirant-se en el pensament de Lluís Duch, es desenvolupa en diferents escales: la casa, la ciutat i el món.

La reflexió s'articula de la mà dels grans mestres de l'arquitectura i de l'urbanisme (Le Corbusier, Mies Van der Rohe, Bruno Taut, Marc Augé, Adolf Loos...), però també dels constructors del pensament occidental (Nietzsche, Heidegger, Tolstoi, Dostoievski, Italo Calvino, Nuccio Ordine, Zygmunt Bauman, Etty Hillesum...), sense renunciar al llegat bíblic, en particular a l'òptica samaritana que ens introdueix en la necessitat d'una arquitectura compassiva.

La pedra rebutjada pels constructors (Sl 118,2), la ciutat fundada per Caín (Gn 4,17) o Betel, la casa de Déu (Gn 28,10-22) són referències bíbliques que ajuden a interpretar el sentit profund del Salm 127: la nostra humanitat s'edifica sobre la vulnerabilitat (José Laguna).

Com reconeix el mateix Eloi Aran, "la inutilitat del que és útil revela la utilitat del que és inútil". Aquesta seria la tesi central del llibre. ■

UN NOU LLINDAR

Església diocesana

M'agradaria que parléssim de l'Església com a quelcom propi, proper i que estíem, quelcom molt familiar, com allò amb què m'identifico i forma part essencial de la meua vida, quelcom que es tradueix en un "algú" col·lectiu, en una comunitat viva que creu en Jesús i fonamenta en Ell la seva amistat y crea fraternitat.

M'agradaria que ho féssim des de la pròpia implicació, sempre amable, constructiva, corresponsables en la construcció de la seva identitat i plena comunió amb la missió compartida en el cor de la història, encarnats en el món d'avui.

Es tracta de posar en relleu la importància i la necessitat de tenir consciència de pertànyer a aquesta institució bimil·lenària, la qual cosa significa la implicació de cada batejat en l'edificació de la comunitat més propera, com és la família, la parròquia i la diòcesi, a la qual pertanyem i més que contents ens sentim de ser-ne membres vius, actius i participatius. Com diu sant Pau als primers cristians, hem estat elegits per ser sants i ser-ho avui, quan de fet hem assumit la responsabilitat de viure a fons la nostra fe i el compromís d'impregnar d'Evangeli la nostra societat.

Vivint com a Església i recurrent una mateixa travessia. La unitat en la pregària i l'acció ens reforça com a Església en sortida, oberta al món i que viu enmig d'ell compartint les seves alegries i esperances, tristeses i angoixes.

La consciència que som diocesans —Església diocesana— ens fa adonar gratament que no podem eludir la responsabilitat, la convicció i goig de ser una sola família. Un dia vam dir "sí" a Jesús i perdura la decisió de seguir-lo, fent de l'Evangeli el nostre full de ruta, el que ens anima a llençar-nos mar endins.

SEBASTIÀ TALTAVULL ANGLADA

Bisbe de Mallorca

Catalunya + Cristiana

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol
i Andorra: 145 €

Gibraltar i Portugal: 145 €

Resta d'Europa: 222,99 €

Amèrica i Àfrica: 254,19 €

Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de: **appec**
editors de revistes i digitals

Amb el suport de:
Generalitat de Catalunya
Departament de la Presidència

Director: Òscar Martí Navarro

Consiliari: Mn. Miquel Ramón Fuentes

Sotsdirectora: Carme Munté Margalef

Redactors: Miquel Àngel Codina, Macià

Grau, Rosa M. Jané, Joan Andreu Parra

Lingüista: Montserrat Pibernat

Fotògraf: Agustí Codinach

Col·laboradors d'aquesta setmana:

Jesús Bastante, Pilarín Bayés, Andrea de

Carlos, Pilar Casals, Teresa Casillas, Ángeles

Conde, Juanjo Fernández, Francesc Fernán-

dez, Antonio Gil, Salvador Manich, Lluís

Martínez Sistach, Antoni Matabosch, Ignasi

Miranda, Glòria Monés, Francesc Nicolau,

Josep Otón, Joan Pallarès-Personat, Quique,

Valentí Serra, Mercè Solé, Andreu Sotorra,

Sebastià Taltavull, Lluç Torcal

**Redacció, administració, publicitat i
promoció:**

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014
BARCELONA

Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

redaccio@catalunyacristiana.cat

administracio@catalunyacristiana.cat

publicitat@catalunyacristiana.cat

subscripcions@catalunyacristiana.cat

hola@clubnousamics.cat

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn.

Francesc Malgosa

Edita: Fundació Missatge Humà i Cristià

Administració: Isabel Giralt

(comptabilitat), Dídac Campos (subscripcions)

Autoedició i compaginació:

Joan Pàmies

Impressió: Impressions Intercomar-

cals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon

industrial El Cementiri. Tel. 938 788

403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT

FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

ISSN català: 2938-2238

ISSN internet: 2938-2254

Difusió controlada per

Les opinions expressades pels nostres
col·laboradors no reflecteixen necessà-
riament la d'aquest setmanari

Agenda

Barcelona

JORNADA DE BIOÈTICA

El **dissabte 15 de novembre**, de 9.00
a 18.30, jornada *La família i el final de
la vida: llum d'esperança* al Campus
Barcelona de la UIC. Més informa-
ció: pastoral.familiar@arqbcn.cat.

Els **dijous 27 de novembre, 4, 11 i 18
de desembre**, a les 19.00, curs *Ignà-
si de Loiola a Catalunya (1522-1526):
tres claus biogràfiques*, amb Josep M.
Margenat (tel. 933 172 338).

SEMBRADORS D'ESTELS

El **dilluns 15 de desembre**, a les
10.00, activitat per als alumnes
de 4t de Primària a la basílica de la
Sagrada Família amb el bisbe Da-
vid Abadías. Inscripcions: www.
fecc.cat.

Girona

LLEÓ XIV

El **dijous 13 de novembre**, a les
19.00, presentació del llibre de
Jordi Pacheco *Lleó XIV: l'herència de
Francesc i el futur de l'Església* al Cen-
tre Catòlic de Blanes. Hi participen
l'autor i Xavier Roca.

RECÉS

El **dissabte 15 de novembre**, a les
9.00, recés amb el P. Jacques Phi-
lippe sobre *L'esperança no defrau-
da* al centre Pare Claret de Girona
(www.claretgirona.cat).

Lleida

XXVII FESTIVAL ORGUES DE PO- NENT I DEL PIRINEU

El **diumenge 9 de novembre**, a les
18.00, concert de Lluís Castany i
Joan Sancho (violins), Jordi Roure
(viola), Mariona Tusset (violoncel) i
Miquel González (orgue) a l'església
parroquial de Torres de Segre.

SINODALITAT

El **dimecres 12 de novembre**, a les
19.45, Carme Parellada parla sobre
Junts en la barca a la parròquia de
Sant Jaume Apòstol de Lleida.

IREL

El **dijous 13 de novembre**, a les
18.30, conferència *La dona a través
de la història* amb Núria Montserrat
Farré a la seu de l'IREL.

APOCALIPSI

El **dissabte 15 de novembre**, a les 17.30,
formació sobre el llibre de l'Apocalipsi
La litúrgia celestial, a la parròquia de
Sant Jaume Apòstol de Lleida.

Solsona

MUSEU DIOCESÀ I COMARCAL DE SOLSONA

El **divendres 14 de novembre**, a les
19.00, conferència d'Esther Gurri i
David Castellana sobre *La gestió in-
tegral de l'aigua a l'època romana*.

Tarragona

MONTSERRAT

El **dimecres 12 de novembre**, a les
19.30, presentació dels goigs del
mil·lenari del monestir de Mont-
serrat al Seminari. Casa de Cultura
de Tarragona, amb l'arquebisbe Jo-
an Planellas i Andreu Muñoz.

L'ORGUE DEL VENDRELL

El **divendres 14 de novembre**, a les
20.30, concert *Els organistes del Vendrell*
a l'església parroquial del Vendrell.

SETMANA SANTA

El **diumenge 16 de novembre**, a les
11.00, III Dia de l'Agrupació d'Associ-
acions de Setmana Santa i cloenda del
75è aniversari fundacional al santu-
ari de la Mare de Déu de Misericòrdia
de Reus. Missa pontifical presidida
per l'arquebisbe Joan Planellas.

Urgell

ENNEAGRAMA

El **cap de setmana del 21 al 23 de
novembre**, al monestir de les Ave-
llanes, curs *Interioritat i creixement
personal a través de l'Enneagrama*
amb Lluís Serra (tel. 973 438 006).

Vic

CATALONIA SACRA

El **dissabte 15 de novembre**, a les
11.30, visita al monestir de Ripoll
amb Jordi Camps (reserves@cata-
loniasacra.cat).

PREGUEM PER LES INTENCIONS DEL PAPA

Perquè les persones que estan com-
batent amb pensaments suïcides
trobin en la seva comunitat suport,
cura i amor i s'obrin a la bellesa de
la vida

“Llençar el menjar és pecat i és un luxe poder tenir un plat a taula”

CARME MUNTÉ MARGALEF

Lluitar contra el malbaratament alimentari. Aquest és l'objectiu del projecte “Comparteix el teu menjar”, que La Salle Horta va posar en marxa el curs passat en col·laboració amb l'ONG Nutrició sense Fronteres. Aquesta iniciativa, que també es du a terme a La Salle Bonanova, comporta un esforç, “però és un esforç que val molt la pena”, assegura Marta Martínez Casanovas, directora de La Salle Horta.

Per què vau decidir posar en marxa el projecte “Comparteix el teu menjar”?

La idea va sorgir del fet de veure que sobrava molt menjar. Hi ha dies com són els dimecres i els divendres que hi ha menys alumnat que es queda al menjador. A partir de 3r d'ESO aquests dies no tenen classe a la tarda i, si no havien avisat o s'havia fet un mal càlcul, s'havia de llençar molt menjar. Vam calcular que sobraven un mínim d'unes 20-30 racions de primer plat i unes 15 de segon plat. Als nens sempre els costa més el primer plat sobretot quan hi ha verdura o alguna crema. Vam mirar quines opcions hi havia per a la prevenció del malbaratament alimentari i vam conèixer l'ONG Nutrició sense Fronteres.

Com s'actua amb l'excedent alimentari que no ha estat servit?

Per fer un projecte com aquest s'han de seguir uns protocols. Nutrició sense Fronteres ens va explicar els requisits que havíem de complir per poder aprofitar tot el menjar que quedava. Vam haver de comprar un abatador, una màquina que congela el menjar de forma molt ràpida, així com unes safates especials metàl·liques i uns contenidors de congelació. El personal de la cuina ha rebut una formació específica. Per exemple, tenen una llista d'aliments que no es poden aprofitar, com són amanides, pa o menjar que hagi estat prèviament congelat. És molt important que les etiquetes especifiquin bé els ingredients per evitar problemes d'al·lèrgia i intolerància. Un cop a la setmana Nutrició sense Fronteres fa la recollida del contenidor i s'ocupa de la distribució. Sabem que es distribueix en dues escoles que el cap de setmana fan activitats extraescolars per a nens vulnerables.

Quin impacte té la campanya en la sensibilització d'infants i famílies?

De la mateixa manera que fa temps que sensibilitzem els infants i les famílies perquè no portin

MARTA MARTÍNEZ CASANOVAS
Directora de La Salle Horta

envasos de plàstic o embolcalls d'alumini, també és molt important que entenguin que s'ha de menjar de tot i que no es pot llençar res. Nutrició sense Fronteres també s'ofereix a fer xerrades de sensibilització sobre el malbaratament alimentari i a explicar el projecte “Comparteix el teu menjar”: què significa participar en aquesta iniciativa, què es fa amb el menjar que sobra. De vegades pensem que la malnutrició només afecta els infants del tercer món, però és que al costat nostre hi ha situacions de molta vulnerabilitat. Quan fem la setmana vocacional, aprofitarem per organitzar una xerrada en aquest sentit.

L'escola cristiana és un bon entorn per recordar la màxima que “llençar el menjar és pecat”?

Aquesta és una frase que m'han dit sempre a casa i que he tingut l'oportunitat d'entendre fins a quin punt és certa. De jove, primer durant dos estius i després un any sencer, vaig fer una experiència a l'Àfrica amb els Germans de La Salle. En aquests contextos de pobresa t'adones de la rellevància d'aquesta màxima que llençar el menjar és pecat i que és un luxe poder tenir un plat a taula. En les diferents campanyes solidàries a favor de la Fundació Proide, que forma part de les escoles de La Salle Catalunya, treballem molt aquesta conscienciació que l'accés al menjar és un dret de tots els infants.

Maria Lluïsa.

**Advocada, nedadora i precursora
de la fi de la leucèmia.**

Tria com vols que et recordin.

**Fes el teu testament solidari i ajuda'ns a
aconseguir un futur sense leucèmia.**

**Informa-te'n a comvolsqueetrecordin.org
o truca'ns al 900 32 33 34**

Escaneja aquest codi QR
amb el mòbil i accedeix al nostre web.

**Fundació
JOSEP
CARRERAS**
IMPARABLES CONTRA LA LEUCÈMIA